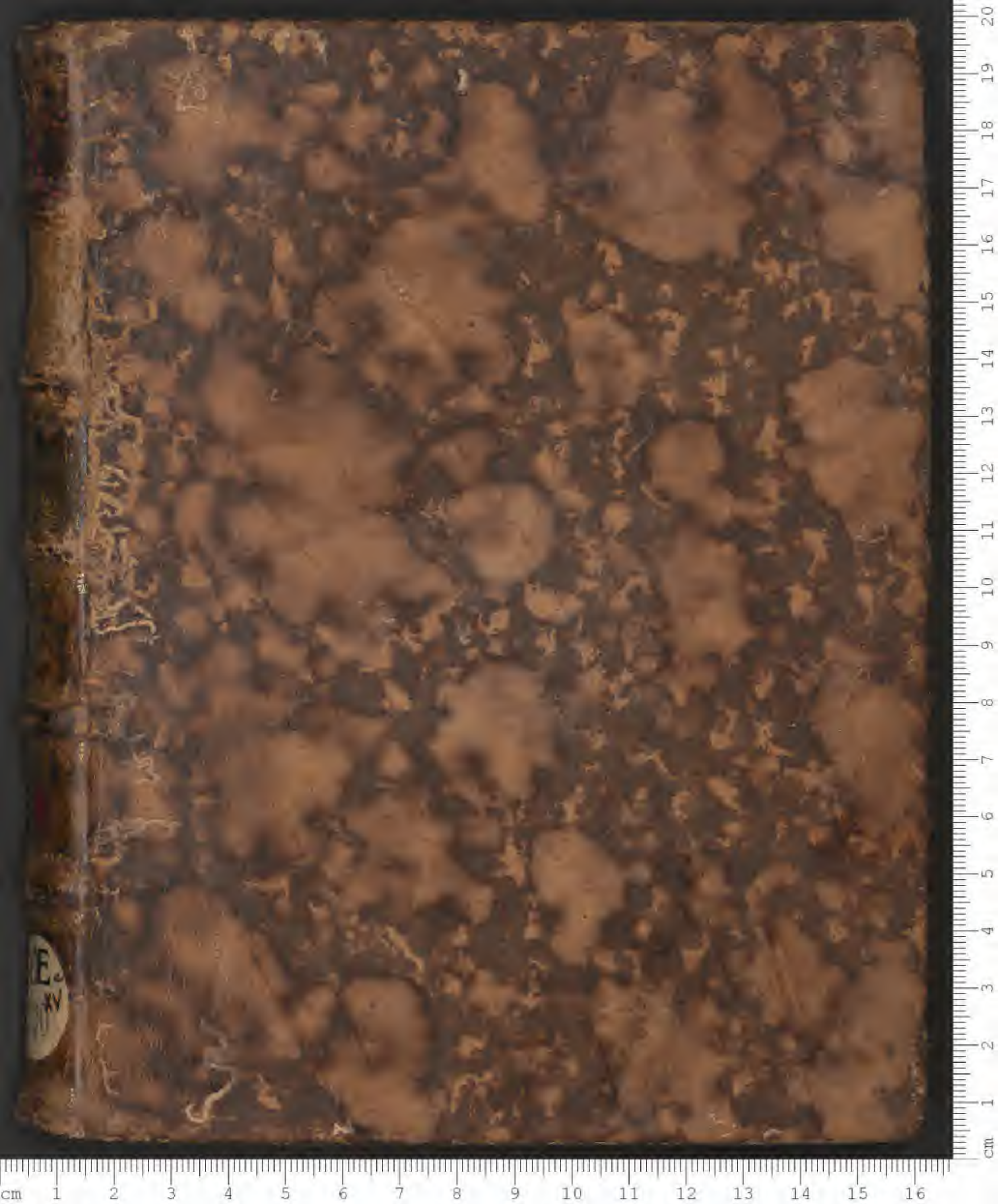

OE^{xv}
330

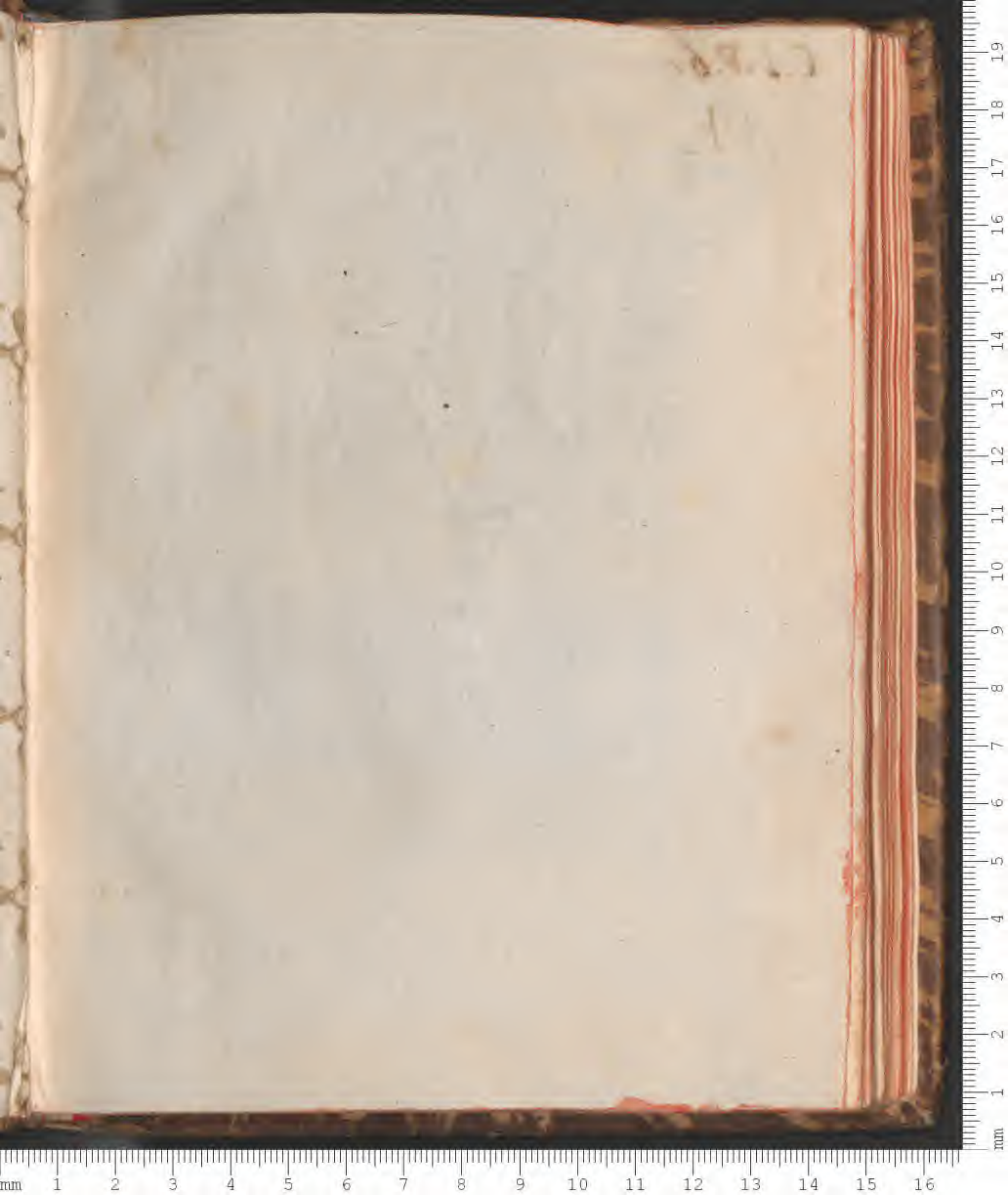

C.1.P.6

(¹⁵E. 330. (Bouillon 366))

Clarissimi Viri Yginij Poeticon Astronomicon
Opus utilissimum Foeliciter Incipit.
De Mundi et sphaerae ac utriusque partium declarande
Liber Primus
Prohemium.

Yginus. MS. Fabio Plurimam Salutem

Si Te Studio grammaticae
inductū: nō solū versū moderatio
ne quā pauci pūderūt: sed historia
rum quoque varietate: qua scientia re
rum pspiciū prestare video: quē faci
lius etiā scriptis iuis pspici potest:
desiderās potius scientē: q̄ libera
lem iudicē: Tamē quo magis exer
citatus: et nonnullis etiā sepius in
his reb⁹ occupatus esse videar: Ne
nihil in adolescentia laborasse dice

rer: et imperitorū iudicio desidiē subire crimē: hęc velut rudimēto
scientie nīsus: scripsi ad te: Nō ut iperito monstrās sed ut scientis/
simū cōmonens: Sphaere figurationē: circulorūque qui i ea sūt no
tationē: et quē ratio fuerit ut nō equis partib⁹ dividerent. Prete
rea terre marisque diffinitionē: et quē partes eius non habitant: ut
multis iustisq; de causis hominibus carere videant: ordine expo
suim⁹. Rursusq; redeuntes ad sphaerā: duo et xl. signa nominatī
pnumeravim⁹. Exinde vniuscuiusque signi historias: causāque ad si
dera perlationis ostendimus. Eodem loco nobis vtile visum est
persequi eorū corporū deformationes et in his numerū stellarū:
Nec pretermisimus ostendere ad septem circulorum notationem
quē corpora aut partes corporum pervenirent: et quemadmodum
ab his dividerentur. Diximus etiā in gēstini circuli diffinitione
querentes: quare non idem hyemalis vocaret: et quid eos fefelle/

rit qui ita senserint. Et quid in ea parte Sphęre: solis efficiat cur/
sus. Preterea quare circulos in .viij. partes diuideremus ordine
exposuim⁹. Scripsim⁹ etiā quo loco circul⁹ equinoctialis foret cō/
stitut⁹: et qđ efficeret ad eū pueniēs sol. In eiusdē circuli demōstra
tione ostēdimus qđre Aries iter sidera celerrim⁹ diceret. Pauca pte
rea de hyemali circulo dixim⁹. Exinde zodiacū circulū diffiniim⁹
et eius effectus. Et quare potius .xij. signa q̄ .xi. numerent^r. Quid
etiā nobis de reliq̄s circulis videret^r. His ppositis reb⁹: ad id lo/
ci venim⁹: vt exponerem⁹ vtrū mūdus ipse cū stellis verteret^r: An
mūdo stāre vage stelle ferrent^r: et quid de eo nobis et cōplurib⁹ vi/
deret^r: quaqz ratione ipse mūdus verteret^r: Preterea qđre nōnulla si
gna celeri⁹ exorta serius occideret^r: Nōnulla etiā tardi⁹ ceteris ex/
orta: citius ad occasū puenirnet. Quare etiā que signa parit^r orian
tur: nō simul occidāt. Eodē loco dixim⁹ qđre nō essent in sphaera su/
periora iteriorib⁹ hemicycli equalia et quot modis stellas videre nō
possimus. Preterea scripsimus i. xij. signorū ortu: que de reliquis
corpa exoriri: et que eodē tpe occidere viderent^r. Deinde ordine p/
scripsim⁹: Sol vtrū cū mūdo fixus verteret^r: an ipse p se moueret^r.
Et cū ipse p se moueat et cōtra. xij. signorū ortus eat: quare videat^r
cū mūdo exoriri et occidere. Deinde p̄tin⁹ de lune cursu pauca p/
posuimus et vtrū suo an alieno lumine vteret^r: Eclipsis Solis et lu
ne quō fieret: quare luna p eundē circulū iter faciēs celerius Sole
currere videat^r: et quid fefellerit eos qui ita senserint. Quinqz stelle
q̄tū habēt interuallū. et vtrū .v. an .viij. sint. et vtrū .v. certe errent
an omēs. et .v. quomō curāt. Dixim⁹ etiā qua ratiōe priores astro
logi nō eodē tēpore signa et reliquas stellas reuerti dixerint. et qua
re metā diligētissime obseruasse videantur et quid reliquos fefelle/
rit in eadē causa. In his igitur tam multis et varijs rebus nō crit
mix aut pertimescendū: quod tantū numerū veriuū scripserimus.
Neqz. n. magnitudinē voluminis: sed rerū multitudinē peritos cō
uenit spectare. Quod si longior in sermone visus fuero: non mea

facunditate: sed rei necessitate factū existimato. Nec si breuius ali-
quid dixero: minus idē valere confidito q̄ si pluribus esset audiē-
dum verbis. Etenim preter nostrā scriptiōē sphaere: quę faciunt
ab Arato dicta obscurius: p̄secuti planius ostendim⁹ vt p̄gnus id
quod cepim⁹ exquisisse videremur. Quod si vel optimis vsus au-
ctorib⁹ effeci: vt neq; verius: neq; breuius diceret quispiā: nō im-
merito facrim laudari dign⁹ a vobis: quę vel amplissima laus ho-
minib⁹ ē doctis. Si minus: nō deprecamur in hac cōfectione: no-
strā scientiā ponderari. Ideoq; maiorib⁹ etiā niri laborib⁹ cogita-
mus: in quibus ⁊ ipsi exerceamur: ⁊ quib⁹ volumus nos probare
quid possimus. Etenim necessarijs nostris hominibus scientissimis
maximas res scripsim⁹: nō leuibus occupati reb⁹ populi captam⁹
existimationē. Sed ne diutius de eo quod negleximus loquamur:
ad propositū veniemus ⁊ initium rerū demonstrabimus.

De Mundo ⁊ Sphaera.

M

Mundus appellatur: is qui constat ex Sole ⁊ Lu-
na: ⁊ terra ⁊ omnibus stellis.

S

Sphaera ē species quedā in rotundo cen-
formata: omnibus ex partibus equalis.

C

apparens: vnde reliqui circuli finiunt. Huius au-
tem exitus neq; initiū potest definiri: Ideo q̄
in rotundo omnes tractus ⁊ initia ⁊ exitus si-
gnificari possūt.

De Centro

Centron ē cui⁹ ab initio cirūdūctio sphaere terminat
ac terre positio cōstituta declarat.

De Axis

D

Dimensio quę totius ostēditur sphaere: cū ex vrisq;
partibus eius ad extremam circūductionem recte
vt virgule perducuntur: quę dimensio a compluri-
bus axis est appellata. Huius autē cacumina: qui-
bus maxime sphaera niritur Poli appellant: Quo-
rum alter ad Aquilonē spectans Boreus: alter oppositus Austro

Notus est dictus.

De Significatione.

Significationes quedā in circūductionē sphaerę cir-
culi appellantur: E quibus Parallele dicuntur: qui
ad eundem polum constituti finiuntur. Vltimū
autē sunt: qui eodē centro quo sphaera: cōtinentur:
horizon appellatur is: qui terminat ea: quę perspi-
ci: aut non videri possunt. hic autem incerta ratione diffinitur: q̃
modo polo subiectus: et circulis bis qui Parallele dicuntur: mo-
do duob⁹ extremis et equalibus nixus: modo alijs partibus adie-
ctus terre pervideat ita: ut cūq; fuerit sphaera collocata.

De Polo.

Polus is: qui Boreus appellatur: pervideri potest
semper. Notus autē ratione dissimili semper est a
conspectu remotus: Naturalis autem mundi statio
phisice dicitur: Ea est in boreo polo finita: ut omnia
e dextris partibus exoriri: in sinistris occidere vi-
deantur. Exortus enim ē subita quedā species obiecta nostro cō-
spectui. Occasus autem pari de causa ut erepta ab oculis visa. In
finitione mundi circuli: sunt parallele. v. in quibus tota ratio sphae-
rę consistit: preter eum qui zodiacus appellatur: qui q̃ non ut ce-
teri circuli certa dimensione finitur: et inclinatio: alijs videtur: No-
tos: a grecis est dictus. Quinq; autem: quos supra diximus: sic
in sphaera metiunt: initio sumpto a polo qui boreus appellatur ad
eum qui notus et antarcticos vocatur: In .xxx. partes unūquodq;
hemisphaerū dividitur: ita uti dimensio significari videatur i tota
sphaera per .lx. partes factas. Deinde ab eodem principio boreo
sex partib⁹ ex utraq; finitione sumptis: circulus ducitur cuius cen-
tron ipse est polus finitus: q̃ circulus arcticos appellatur: q̃ intra
eū arcturi simulacra ut inclusa perspiciuntur. Quę signa a nostris
versarū specie ficta septentriones appellant. Ab hoc circulo de reli-
quis partib⁹. v. sumptis eodē centro quo supra diximus circul⁹ du-

citur: qui therinos tropicos appellat: Ideo q̄ Sol cum ad eū cir/
culū peruenit: estatē efficit eis: qui in aquilonis finibus sūt. Hye/
mem aut̄ eis: quos austri flatibus appositos ante dixim⁹. Prete/
rea q̄ ultra eum circulū Sol nō transit: sed statim reuertit: tropi/
cos ē appellatus. Ab hac circuli significatiōe quattuor: de reliquis
partibus sumptis: ducitur circulus equinoctialis a grecis hysemeri/
nos appellat⁹. ideo q̄ sol cum ad eum orbem peruenit equinoctiū
cōficit. hoc circulo facto: dimidia spherę pars cōstituta perspiciť.
E contrario item simili ratione a noto polo. vj. partibus sumptis
vt supra de boreo diximus: circulus ductus antarcticos vocat⁹: q̄
contrarius ē ei circulo: quē arcticon supra diffiniuim⁹: hac diffini/
tione spherę centroq; poli qui notus dicit⁹. v. partib⁹ sumptis: cir/
culus obliquer tropicus instituit⁹: a nobis hyemalis: a nōnullis
ēť brumalis appellatus. ideo q̄ sol cu; ad eū circulū peruenit hye/
mem efficit his: qui ad aquilonē spectant: estatē autē his: qui in
austri partibus domicilia constituerūt. Quanto enī abest longius
ab illis qui in aquilonis habitant finibus: hoc hyeme maiore con/
flictantur: Astatē autē his quibus sol appositus peruidet⁹: Ita
q; ethiopes sub vtroq; orbe necessario fiunt. Ab hoc circulo ad e/
quinoctialē circulū: reliquę fiunt partes quattuor. ita vt sol per o/
cto partes spherę currere videat⁹. Zodiacus aut̄ circulus sic vel o/
ptime diffiniri poterit: vt signis factis: sicut postea dicemus: ex or/
dine circulus pducat⁹. Qui autē Lacteus vocatur contrarius equi/
noctiali: ibi oportet vt eum mediū diuidere: z bis ad eum perueni
re videatur. semel in eo loco vbi aquila cōstituit⁹. Iterū aut̄ ad eius
signi regionē quod procyon vocat⁹. Xij. signorū partes sic diuidun
tur. Quinq; circuli: de quib⁹ supra dixim⁹: ita finiuntur: ut vnus/
quisq; eorum diuidatur in partes. xij. z ita ex eorum punctis linee
perducant⁹: quę circulos significant factos. in quib⁹. xij. signa de/
scribantur. Sed a nōnullis imperitiōib⁹ queritur quare nō equis
partibus circuli finiantur. hoc est vt de. xxx. partib⁹ quinq; partes

diuidant: et ita circuli pari ratione ducantur: id facillime defendi
posse confidimus. Cum enim media sphaera diuisa est eius circuli:
nullus potest equalis esse. Qui quis proxime enim accedat: tamen
minor esse videatur. Itaque qui primum sphaeram fecerunt: cum vel-
lent omnium circulorum equas rationes esse pro rata parte: voluerunt
significare: ut quanto magis a polo discederetur: hoc minore nume-
rum partium sumerent in circulis meriendis. quo necesse his erat
maiorē circulū definire: Quod etiā ex ipsa sphaera licet intelligere.
Quanto magis a polo discedes: hoc maiores circulos fieri: et hac
re minorem numerū duci: ut pares eorum videantur effectus. Et
si non in .xxx. partes vnumquodque hemisphaerium diuidatur: sed in
alias quodlibet finitiones: tamen eo ratio peruenit eius ac si .xxx.
partes fecisset.

De zodiaco circulo.

Zodiacus circulus tribus bis subiectus: de quibus
supra diximus: ex quadam parte contingit estiuum
et hyemale circulum. equinoctiale autem mediū di-
uidit: Itaque Sol per zodiacum circulū currens: neque
extra eum transiens: necessario cum signis his: qui-
bus inixus iter conficere videtur peruenit ad eos: quos supra dixi-
mus orbes. et ita quattuor tempora definit. Nam ab ariete incipi-
ens ver ostendit. et taurū et geminos transiens idem significat. Sed
iam capitibus geminorum circulū estiuū tangere videtur: et per can-
crum et leonē transiens et virginē: estatem efficit. Et rursus a vir-
ginis extrema parte transire: ad equinoctiale circulus perspicitur.
In libra autem equinoctiū conficit: et autumnū significare incipit.
Ab hoc signo transiens ad Scorpionem et Sagittariū. Deinde pro-
tinus incurrit in hyemale circulū. et a capricorno: aquario: piscibus
hyemē transigit. Itaque ostenditur non per tres ipsos circulos cur-
rere: sed zodiacū transiens ad eos peruenire. Sed quoniam de his
rebus diximus. Nunc terre positionē definiem⁹ et mare quibus locis
interfusus videatur ordine exponemus.

Terra mundi media regione collocata: omnib⁹ par-
 rib⁹ equali distans intervallo: centrum obtinet sphe-
 re. Hanc mediā dividit Axis in dimensione totius
 terre: Oceanus autem regione circūductionis sphe-
 re profusus: prope totius orbis alluit fines: Itaq³
 et signa occidentia: in eundē decidere existimant^r: Sic igit^r et terras
 contineri poterimus explanare. Nam quęcūq³ regio est quę inter
 arcticū et æstivū finem collocata est: ea dividitur tripartita: E-
 quib⁹ una pars Europa. altera Aþrica. tertia asia vocatur. Euro-
 pam igitur ab aþrica dividit mare ab extremis oceani finib⁹ et her-
 culis columnis. Asiam vero et lybiā cū egypto determinat os Ni-
 li fluminis: quod canopicon appellat^r: Asiam ab europa Tanais
 dividit bipartitā se conficiens in paludē: quę Mægoris appellatur:
 hac igitur definitione facile pervidetur: mare omnibus obiectum
 finibus terre: Sed ne videatur nonnullis mirū: cū sphaera in .lx.
 partes dividatur: ut ante diximus. quare definitūm⁹ ab æstivo cir-
 culo ad arcticū finem duntaxat habitari: sic vel optime defendi-
 mus. Sol enim per mediā regionem spheře currens: nimium his
 locis efficit feruorem: Itaq³ quę finis est ab æstivo circulo ad hye-
 malem: ea terra a grecis Διάφεκον μὲν vocatur q³ neq³ fruges
 propter exustam terrā nasci: neq³ homines propter nimium ardo-
 rem durare: possunt. Extreme autem regiones spheře duorū circu-
 lorum: quorū alter boreus alter Notus vocatur sine arctici circuli:
 et eius qui antarticus vocatur non habitantur: Ideo q³ sol est sem-
 per ab his circulis longe: ventiq³ assiduos habent flatus. Quāvis
 enim sol perueniat ad æstivū circulū: tamen longe ab arctico vide-
 bitur sine: id ita esse: hinc quoq³ licet intelligere. Cum enim sol per-
 venit ad eum circulū: qui hyemalis vocat^r: et efficiat nobis qui ppe
 eum sumus constituti nimium frigus: quid arbitramur eis locis
 frigoris esse: qui longius etiam absunt a nobis. Quod cum in hac

parte spherę fiat: idē in altera parte definitū putauimus. ideo q̄
similes eius sūt effectus. Prętea hinc quoq; itelligim⁹ illic maxi/
mū frigus. ⁊ in estiuo circulo calozē esse. q̄ que terra habitat: Eos
tamē videm⁹ qui proxime sunt arcticū finē vti braccis ⁊ eiusmo/
di vestitu vestituū. Qui antē proximi sunt estiuo circulo: eos etbi/
opas ⁊ perusto corpe esse. habitat antē sic temperatissimo celo cū
inter estiuum circulū ⁊ arcticum finē hec perueniat temperatio. q̄
ab arctico circulo frigus: ab estiuo feruor exortus in vnum concur
rens: efficit mediā finem temperatā: que habitari possit. Itaq; cū
sol ab eo loco discessit: hyeme necessario conflictamur. q̄ ventum
exorientē non reuerberat sol. Quod cum veniat in hac diffiniti/
one. illud quoq; fieri posse videmus: vt hyemali circulo nobis ad
antarcticū finē habitari possit. q̄ pares eodem proueniant calus:
Certum quidē esse nemo cōtendit. neq; peruenire eo potest quis/
q̄: propter interiectū terre: que propter ardorē non habitat. Sed
cum videmus hanc regionē spherę habitari: illam quoq; in simili
causa posse constitui suspicamur.

Clarissimi viri Jginij de Signoz celestiu historijs Liber Secūd⁹.

Ed Quoniam que nobis de terre positione dicen/
da fuerunt: ⁊ spherā totā diffiniuimus: Nunc que
in ea signa sunt nominabimus sigillatim. E quibus
igitur primū: Duas Arcos ⁊ draconē: Deinde ar/
ctophilaca cum corona dicemus: Leteum qui eno/
nasin vocatur: Ex inde lyram cum olore ⁊ cepheo ⁊ eius vxore cas/
siopgia filiaq; andromeda ⁊ genero Perseo Dicemus etiam pro/
tinus Aurigam a grecis Hvioxoy appellatū. Opbiulez; prętea
cum sagitta ⁊ aquila paruoq; delphine. Inde Equum dicemus
cum eo sidere qđ deloton vocatur. his corporib⁹ enumeratis ad
duodecim signa perueniemus. Ea sunt hec. Aries: Taurus. Semi/
ni. Deinde Lancer cum leone ⁊ virgine. Prętea Libra dimidia
pars scorpionis: ⁊ ipse Scorpis cū sagittario: ⁊ Capricornio. A/

quartus vero cum piscib⁹: reliquas habet partes. his cōnumerat⁹
tis suo ordine est cetus cū Eridano flumine & lepore. Deinde oriō
cum cane: & eo signo quod procyon dicitur. Preterea est argo cum
centauro & Ara Deinde hydra cū pisce qui notus vocatur. Horum
omniū nō inutile videtur historias proponere: quę certe aut vti/
litate ad scientiā: aut iocunditate ad delectationē afferent lectori.

Igitur: ut supra dixim⁹ initiū est nobis Arctos ma/
xima. Hanc autem Hesiodus ait esse Calisto nomi/
ne: Lycaonis filiam: eius qui in archadia regnavit:
eamq; studio venationis inductā ad Dianā se ap/
plicuisse a qua non mediocriter esse dilectam ppter
vtriusq; conuulē naturā. Postea autem ab ioue compressam ve/
ritam diane suum dicere euentum quod diutius celare nō potuit:
Nam iam vtero ingrauescente prope diem partus in flumine cor/
pus exercitatione defessum cū recrearet: a diana cognita est nō ser/
uasse virginitatē: cui dea pro magnitudine suspicionis non mino/
rem retribuit pgnā. Erat enim facie virginali in vrsę speciē est cō/
uersa quę gręce αρκτος ē appellata. In ea figura corporis archa/
da procreauit. ¶ Sed ut ait Amphibis comoediarū scriptor. Iup/
piter simulatus effigiem Dianę cum virginem venantem ut ad/
intans persequeretur: amotam a conspectu ceterarum compressit
quę rogata a Diana quid ei accidisset q̄ tam grandī vtero videre/
tur: illius peccato id euenisse dixit. Itaq; propter eius responsū
in quam figuram supra diximus eam diana conuertit. Quę cum
in silua ut fera vagaretur a quibusdam etholorum capta ad Lycao/
nem pro munere in archadiam cum filio est deducta. Ibi dicitur
in scia legis in iouis lycę templum se coniecisse: quam confestim fi/
lius secutus est. Itaq; cum eos archades insecuti interficere cona/
rent: Iuppiter memor peccati: ereptā Calistō cū filio inter sidera
collocauit. Eā quoq; Arctum: filiū aut Arcrophilaca nominauit:
de quo postea dicemus. ¶ Nonnulli etiā dixerunt cum calisto ab

Joue esset compressa: Junonē indignatā in vrsam eam cōuertit /
se: quā Dyane venanti obuiā factā: ab ea interfectā: et postea co /
gnitam inter sidera collocatā. ¶ Sed alij dicunt. Cum calistorem
Juppiter esset in silua persecutus: Junonē suspicatam illud quod
euenit: contendisse vt eum manifesto diceret deprendisse. Jone au
tem: quo facilius suū peccatū regere: in vrsę speciē conuersā reli
quisse. Junonē aut in eo loco pro virgine vrsam iuenisse: quā dya
ne venanti vt eam interficeret demonstrasse: quod factū vt perspi
ceretur Jovem egre tulisse: effigiem vrsę stellis figuratā constitui
se. ¶ Hoc signum vt plures dixerūt nō occidit: et qui volūt aliqua
de causa esse institutū: Negant thetym oceani vxorē id recipere: cū
reliqua sidera eo perueniant in occasum: q̃ Thetys iunonis sit nu
trix: cui calisto succubuerit vt pellex. ¶ Arietus autem tegeates bi
storiarū scriptor: nō calisto: sed megisto dicit appellatā: et nō lyca
onis: sed cetei filiam lycaonis neptē. Preterea cetea ipsum engona
sin nominari Reliqua vero superioribus conueniunt: Quę res in
Nonacri monte archadie gesta narratur.

Arctos minor. Hanc agloasthenes q̃ naxica conscri
psit: ait Cynosurā esse vnā de iouis nutricibus: ex
idēis nymphis: ab eius quoq; nomine et urbem quę
hystoae vocatur: a Nicostrato et sodalibus eius con
stitutā: et portum: qui ibi est: et agri maiorem par
tem cynosuram appellatam. Hanc autē inter Euretas fuisse: qui Jo
vis fuerunt administri. Nonnulli et Helicen et cynosurā nymphas es
se iouis nutrices dicūt: et hac re etiā pro bñficio in mūdo colloca
tas: et vtrasq; arctos nūciatas: quas nostri septentriones dixe
rūt. Sz maiore arctū cōplures plastro simile dixerūt: et ἀρκτο
greci appellarunt Cui hec memorie prodita est causa. Initio qui si
dera peruiderunt et numerum stellarū in vnaquaq; specie corpo
ris constituerūt: et non arctum sed plastrum nominauerunt. Ex
septem stellis: duę quę pariles et maxime in vno loco viderentur

pro bobus haberent. Reliqua vero quinque figurae plaustrum simularent
Itaque et quod proximum huic est signum Boetem nominari voluerunt de
quo posterius plura dicemus. Arat' quidem non hac re boetem: nec illud
plaustrum dicit appellari. sed quod arctus videatur ut plaustrum circum po-
lū: qui boreas appellatur versari et boetes agitare eam dicatur. In quo
non mediocriter videtur errare. Postea autem de. vii. stellis parmenisc'
ait. vlx. sunt a quibusdam astrologis constitutae ut vrsae species non
septem stellis perficeretur. Itaque et ille qui antea plaustrum sequens boetes
appellabatur Arctophilax est dictus iisdem temporibus quibus homerus
fuit. hęc arctos est dicta de septentrionibus. ille. dicit hanc utroque
nomine et arctum et plaustrum nominari. Boetis autem nusquam memi-
nit arctophilax dici. Incidit etiam copularibus erratio quibus de cau-
sis minor arctos Phoenice appelletur. et illi qui hanc observant verius et
diligentius navigare dicantur. et quare si hęc sit certior quam maior: non
omnes hanc observent: qui non intelligere videntur de qua historia sit pro-
fecta ratio ut phoenice diceretur. Thales enim qui diligenter de his rebus
exquisivit et hanc primum arcton appellavit natione fuit phoenix. ut
herodotus milesius dicit. Igitur omnes qui Peloponnesum incolunt prio-
re utuntur arcto. Phoenices quam a suo inventore acceperunt observant.
et hanc studiosius perspicendo diligentius navigare existimant et vere
eam ab inventoris nomine appellant.

Serpēs. hic vasto corpore ostendit inter duas arctos
collocatus: qui dicitur aurea mala hesperidum custodisse et
ab hercule interfectus a Junone iter sidera collocatus
quod illius opera hercules ad eum est profectus qui bonum
Junonis tueri solitus existimatur. Alit enim pherecides
Junonem cum duceret Juppiter uxorem terram invenisse ferentem aurea
mala cum ramis: Unde iunonem admiratam petiisse a terra ut in suis
hortis sereret: qui erant usque ad atlantem montem: Cuius filie cum se-
pius de arboribus mala decerperet: Juno dicitur hunc ibi custodem po-
nisse. hoc etiam signum erit quod in sideribus supra eum draconem

herculis simulacrum ostenditur: ut Eratosthenes demonstrat.
quare quoduis licet intelligere hunc maxime draconem dici.
¶ Nonnulli etiam dixerunt hunc draconem a gigantibus *Δι/*
νερνε obiectū esse cū eos oppugnaret *Δι/* *Ζινερνὰ* vō arreptū dra/

*Α*rcetophylax. De hoc fertur ut sit Archas Calisto/
nis et Jovis filius: quem dicitur Licæon cum *Ζου/*
πιτερ ad eum in hospitium venisset cū alia carne con/

cisum pro epulis apposuisse. Studebat enī scire si
deus esset qui suū hospitium desideraret: Quo facto
nō minori pēna est affectus. Nam statim *Ζουπιτερ* mensa proje/

cta domū eius fulmine incendit: Ipsum autē in figuram lupi con/

vertit. at pueri membra collecta et composita in vñū: dedit cuidam
etholorū alendus: qui adolescēs factus in silvis cū venaret inscius
vidit matrē in vñe specie cōversam: quā interficere cogitans perse/

cutus est i Jovis licæi templū: quo et qui accessisset mors pēna erat
archadū lege. Itaqz cū vtrunqz necesse esset interfici: *Ζουπιτερ* eo/

rum misertus creptos inter sidera collocavit: ut ante diximus. Hic
aut e facto sequens vñsam perspicit: et arcū servās arcetophylax est
appellatus. ¶ Nonnulli hunc dixerūt *Ζεας* erigones patrē cui pro/

pter iustitiā et pietatē existimāt liber pater vinū et vitē et vnam tra/

didisse ut ostēderet hominib⁹ quomō sereret: et quid ex eo nascere/

tur: et cū esset natū: id quomō vñi oporteret: qui cū sevisset vitē dili/

gentissime administrādo floridā falce fecisset: dicitur hircus in vi/

neā se p̄icisse et quē ibi tenerrima folia videret decerpisse: quo fa/

cto *Ζεα*rū animo irato tulisse eūqz interfecisse: et ex pelle eius vtrē fe/

cisse ac vñō plenū pligasse et i mediū mare projecisse suosqz soda/

les circa eū saltare coegisse: Itaqz Eratosthenes ait εἰκόπιό τω οἱ
τῶ ποταμῶ ἐπιστράτορ οὐχ ὅσα το *¶* Alij dicūt *Ζεας* cū a libero pa/

trē vinū accepisset: statim vñes plenos i plaustrū imposuisse. hac re/

etiam Boetem appellatum: qui cum perambulans Atticorum fi-
nes pastoribus ostenderet: nonnulli eorum: auiditate pleni no-
uo genere potus inducti somno consopiant. Atque ut alij aliam se
in partes reijciunt ut semimortua membra iactantes: alia ac dece-
bat loquebantur. Reliqui eorum arbitrati venenum ab Icaro da-
tum pastoribus ut eorum pecora abigeret in suos fines Icarum
interfectum in puteum deiecerunt. sed ut alij demonstrant: secundum
arborem quandam defoderunt: Qui autem obdormierant experecti
cum se nunquam melius quiescere faterentur ac requirerent Icarum ut
pro beneficio munerarent: interfectores eius animi consciencia per-
moti statim se fugam mandauerunt: et in insulam etholonam pervene-
runt: a quibus ut hospites recepti domicilia sibi constituerunt. At
Erigone icari filia permota desiderio parentis cum eum non redire
videret ac persequi eum conaretur: canis Icarum: cui Megera fuerat no-
men ululans ut obitum domini lachrymari videretur redit ad eri-
gonem: cui non minimam cogitatione mortis suspicionem ostendit:
Neque enim puella timida suspicari debebat nisi patrem interfe-
rum qui tot dies ac menses abesset. At canis vestem eius tenens
dentibus perducit ad cadaver: quod filia simulac vidit desperata spe
solitudine ac pauperie oppressa multis miserata lachrymis: in ea-
dem arbore: sub qua parens sepultus videbatur: suspendio mor-
tem sibi conscivit: cui mortuus canis spiritu suo parentavit. Non-
nulli hunc in puteum se deiecit dixerunt Ambigrum nomi-
ne. quare postea neminem ex eo puteo bibisse memorie tradide-
runt. Quorum casum Iuppiter miseratus in astris corpora eorum
deformavit. Itaque complures Icarum boetem Erigonem et virginem
nominaverunt: de qua posterius dicemus. Canem autem in sua
appellatione et specie caniculam dixerunt: que a grecis quod ante ma-
iorem canem exoritur Procyon appellatur. Alij hos a Liber o pa-
tre figuratos inter sidera dicunt. Interim cum in finibus atheniensium
multe virgines sine causa suspensio sibi mortem consciscerent: quo d

Erigone moriens erat precata vt eodem leto filie Atheniensium
afficerentur: quo ipsa foret obitura nisi Jcari mortē persecuti ⁊ eū
forent vlti. Itaq; cum id euenisset: vt ante diximus: petentibus
eis: Apollo dedit respōsum Si vellēt euentu liberari Erigone satis
facerēt. Qui q; ea se suspēderat: instituerunt: vti tabula interposita
pendēte funib⁹ se iactaret: vt q; pendēs v̄eto mouēēt. Qd sacrificiū
solēne instituerūt. Itaq; ⁊ priuatiz ⁊ publice faciūt: ⁊ id aletidas ap
pellāt: q; eā patrē psequētē cū cane vt ignotā ⁊ solitariā oportebat
mēdicā appellabāt q; greci αλετιδας nomināt. Prētea canicu
la exoriet̄ estu eorū loca ⁊ agros fructib⁹ oribat: ⁊ ipsos morbo af
fectos poenas Jcari cū dolore sufferre cogebat: q; latrones rece
pisset: quoz rex Ariste⁹ Apollinis ⁊ cyrenes fili⁹ Acteonis tpe pe
rijt a parēte: quo pacto calamitate ciuitatē posset liberare: quē de⁹
iubet multis hostijs expiari Jcari mortē ⁊ ab Jone petere: vt quo
tpe canicula exoriet̄ dies q̄draginta ventū daret qui estū caniculę
mederet̄. Qd iustū Ariste⁹ p̄fecit: ⁊ a ioue ipetrauit vt Ethesie fla
rēt. q; nōnulli ethesias dixerūt q; quotānis certo tpe exoriūt gre
ce εβιετο το ε̄ ann⁹ latine. Nōnulli etiā ethesias appellauerūt: q;
expostulatē sūt a iuppitre ⁊ ita p̄cessē. Sz hoc i medio relinquat:
ne nos oīa p̄ripuisse existimemur. Sed vt ad p̄positū reuertamur
hermipp⁹ qui de siderib⁹ scripsit: ait cererē cū iasone letus cū filio
cōcubuisse: q; obrē fulmine percussū: cōplures cū homero dixē
runt. Ex his vt petellides gnosi⁹ historiarū scriptor demonstrat
Nascunt̄ filij duo Phylomeis ⁊ plutus quos negant inter se cōue
nisse. Nam plutū qui ditior fuit nihil fratri suo de bonis cōcessisse
Phylomein autē necessario adductū quodcunq; habuit: eo boues
duos emisit: ⁊ ipsum primū plastrū fabricatū esse. Itaq; arando
⁊ colendo agros ex eo se aluisse. cuius matrē iratā inuentā vt aran
tem eū inter sidera constituisse ⁊ boetē nominasse. Ex hoc autem
Pareanta demonstrat natum qui de pareas suo nomine parcos ⁊
oppidum parona appellauit.

Corona. Hec existimatur Ariadne fuisse a Libero patre
inter sidera collocata: Dicitur enim in insula Dia cum
Ariadne Libero nuberet: hanc primum muneri acce-
pisse a Venere thoris: cum omnes dii in eius nupti-
is dona conferret. **S**ed (ut ait quod cretica conscripsit)
quo tempore Liber ad minoa venit: cogitans Ariadne comprimere: hanc
coronam ei muneri dedit: qua delectata: non recusavit conditionem stupri
Dicitur etiam a vulcano facta ex auro et indicis gemis: per quas Ios-
seus existimatur de tenebris labyrinthi ad lucem venisse: quod aurum et gem-
me in obscuro fulgore luminis efficiebant. **Q**ui argolica scripserunt
hanc afferunt causam: quod liber cum impetrasset a parente: ut Semelē
matrem ab inferis reduceret: et querens ad eos descensionem: et ad ar-
guiorum fines peruenisset: obvium ei quendam factum nomine hypolipnum
hominem dignum huius seculi: qui petenti Libero: descensionem monstra-
vit. hunc autem cum vidisset hypolipnus: puerum etate: miranda corpo-
ris pulchritudine reliquis prestantem. mercedem petisse ab eo: que
sine detrimento eius daretur. Liberum autem matris cupidum: si eam re-
duxisset: iurasse: quod vellet se facturum: ita tamen quod deus homini impu-
denti iuraret pro quo hypolipnus descensum monstravit. Igitur cum
Liber ad eum locum venisset: et vellet descendere: coronam quam a vene-
re acceperat: deposuit in eo loco: qui profanus est et factus appellatus
Noluit enim secum ferre ne mortale donum mortuorum tactu contingere-
ret: qui cum matrem incolumem reduxisset: coronam dicitur in astra collocas-
se ut eterna memoria nominis efficere. **A**lij dicunt hanc coronam
Ibesei esse: et hac re propter eum collocatam. Nam qui dicit in astris
Engonasin: is Ibeseus esse existimatur: de quo posterius plura di-
cemus. Dicitur enim cum Ibeseus Lretam ad minoa cum septem virginibus
et sex pueris venisset Minoa de virginibus Acrioboeam quandam
nomine: candore corporis inductum: comprimere voluisse: quod cum
Ibeseus passurum se negaret: ut qui neptuni filius esset: valeret
contra tyrannum: pro virginis incolumitate decertare. Itaque cum

non iam de puella: sed de Thesei genere controversia facta fuisset:
vtrum is neptuni filius esset: nec ne: dicitur Minos anulū aureū de
digito sibi detraxisse: et in mare proiecisse: quē referre iubet The
seus: si vellet se credi Neptuni filiū esse. Se enim ex Jone procrea
tum: facile posse declarare. Itaque cōprecatus patrē: petijt aliquid:
ut satisfaceret se ex eo natū: statimq; tonitrum et fulgorē celi: indi
cium significationis fecisse: Simili de causa Theseus sine vlla p̄ca
tione: aut religione parētis: in mare se proiecit: quē confestim del
phinum magna multitudo mari p̄uoluta: lenissimis fluctibus ad
Nereidas p̄duxit: a quib; anulū Minois et a Thetide coronā: quā
nuptijs a Venere muneri accepit: rettulit: cōplurib; lucēte gēmis.
Alij autē a Neptuni vxore accepisse dicūt coronā: et Ariadne The
seus dono dicit dedisse: cū ei p̄pter virtutē et animi magnitudinē
vxor esset cōcessa: hanc autē post Ariadnes mortem: Liberū inter
sidera collocasse.

Ergonasin. hūc Eratosthenes Herculem dicit: supra
draconē collocatū: de quo ante dixim; eūq; paratū:
ut ad decertandū: sinistra manu pellē leonis: dextra
clauā tenentē: conat̄ interficere draconē: bespidū cu
stodem: qui nunq̄ oculos apuissē: somno coact; exi
stimat̄: quo magis custos esse demonstrat̄. De hoc etiā Paniastris
in Heraclea dicit. horū igit̄ pugnā Juppiter admiratus: inter astra
constituit. Habet enī draco caput erectū: Hercules autē dextro ge
nu nixus: sinistro pede capitis ei; dextrā partē opprimere conat̄:
dextra manu sublata ut feriens: sinistra p̄iecta cū pelle leonis ut
is q̄ maxime dūnicās appareat: et si qui sit h; negat;. Arat; quicq;
posse demonstrare: tamē conabimur ut aliquid verisimile dicam;
Aratus autē: ut supra diximus: hunc Lethea licaonis filiū: Mē
gistus patrē dicit esse: qui videt̄ ut lam entans filiā: in v̄se figurā
conuersam; genu nixum: palmas aduersas tendere ad celū: ut eā
sibi dii restituant. Obegelsena autē Thesea dixit esse: qui troezene

saxum extollere videt: qđ existimat Egeus sub eo saxo clopiū ensē
posuisse: et gētre Thesei matri predixisse: ne ante: eū atēnas mīt
teret qđ lapide sublato: sua virtute po:uisset gladiū referre. Itaq;
niti videt: qđ altissime potest: ut extollat. hac etiā de causa nōnulli
lyram: que p̄xima est ei signo collocata: Thesei esse dixerūt: qđ ut
creditus omniū artūz: Lyram quoq; didicisse videbat. Id quoq;
Anacreon dicit. Alij dicūt Ithamirū a musis execratū: ut sup /
plicem ad genua iacentē. Dicūt alij Orpheus a thracijs mulierib;
interfici qđ viderit liberi patris initia. Aeschillus autē i fabulis:
que inscribunt prometheos hymēnos: herculē ait esse: nō cū dra /
cone: sed cū liguribus depugnantem. Dicit enim: quo tēpore her
cules ab gerione boues abduxerit: interfecisse p̄ ligurū fines: quos
conatos ab eo abducere pecus: manus contulisse: et qđ plures corū
sagittis p̄fixisse. Sed postqđ herculi tela deficerēt: multitudine bar
barorum et inopia armorū defessum: se ingeniculasse: multis iam
vulneribus acceptis. Iouem autem miserum filij: curasse ut circa
eum magna copia lapidum esset: quibus se herculē defendisse et
hostes fugasse. Ita Iouem in similitudinem pugnantis: inter sīde
ra constituisse. Hunc etiā nōnulli bysiona brachijs vinctis esse
dixerunt: qđ vni Junoni voluerit afferre. Alij promethea: in mon
te caucasi vinctum.

Lira autem inter astra constituta est. hac (ut Erato
sthenes ait) de causa qđ in initio a Mercurio facta
de testudine Orpheo est tradita: qui Laliopes et oe
agri filius: eius rei maxime studiosus. Itaq; existi
matur suo artificio feras etiam ad se audiendi cau
sa allienisse: qui querens vxoris Euridices mortē ad inferos descē
disse existimatur: et ibi deorum progeniem suo carmine laudasse:
p̄ter liberum patrem: hunc enim obliuione ductus: p̄termisit
ut oeneus in sacrificio Dianam. Postea igit Orpheus ut etiā plu
res dixerunt: in Olympo monte: qui macedoniam vniuit a thra /

cia. Sed ut Eratosthenes ait: i Plango sedes: cum cantu delectaret
dicitur: ei Liber baccas obiecit: que corpus eius discerperet inter/
fecti. ¶ Sed alij dicunt: quod initia Liberi sit speculatus: id et accidisse.
¶ Insas autem collecta membra sepulture madaffe: et lyra quo maxime
potuerunt beneficio: illi⁹ memorie causa figurata stellis inter sice/
ra constituisse Apollis et Jouis voluntate: quod Orpheus apolline ma/
xime laudaret. Juppiter vero filio beneficium concessit. ¶ Alij autem dicunt
¶ Mercurium: cum primum lyra fecisset: i Lylleno monte Arcadie: septem
chordas instituisse: ad atlanticum numerum: quod maia una ex illarum nu/
mero esset: que mercurij est mater. Deinde postea: cum Apollinis bo/
nes abegisset: deprehensus ab eo: quo sibi facili⁹ ignosceret: petenti
Apollini ut liceret sibi se dicere: iuenisse lyra: concessit: et ab eo virgu/
la quandam muneri accepit: quam manu tenens ¶ Mercurius: cum profi/
cisceret in arcadia: et vidisset duos dracones: inter se coniuncto cor/
pore: alium alium appetere: ut qui diuicare inter se viderent: virgula inter/
vtrumque piecit. Itaque discesserunt: quo facto eam virgula pacis esse
dixit esse constituta. ¶ Nonnulli etiam: cum faciunt caduceos: duos dra/
cones implicatos virgula faciunt: quod initium ¶ Mercurio fuerat pacis
Eius exemplo: et athlete et in reliquis eiusmodi certationibus: virgu/
la vtriusque. Sed ut ad propositum reuertamur. Apollo lyra accepta di/
citur orphea docuisse: et postquam ipse cythara inuenerit: illi lyra con/
cessisse. ¶ Nonnulli dixerunt: venerit cum proserpina ad iudicium Jouis
venisse: cui earum Adonem concederet: quibus Caliope a Jove data
iudicem: que musa Orphei est mater. Itaque iudicasse: uti dimidia par/
tem anni earum vnaqueque possideret. Venerit autem indignata: ut non
sibi proprium concessisset: obiecit omnibus: que in thracia sunt mulie/
ribus: ut orphea amore inducta: ita sibi queque appeteret: ut membra
eius discerperent: cuius caput in mare de monte perlatum: fluctibus
in insulam lebon est reiectum: quod ab his sublatum et sepulture est
mandatum: pro quo beneficio ad musicam artem ingeniosissimi exi/
stimant esse. Lyra autem a musis (ut ante diximus) inter astra constituta est

Nōnulli q̄ Oipheus cum primus puerilem amorē induxerit! mu-
lieribus visū contumeliā fecisse! & hac re ab eis interfectū.

Lorem: hunc greci Lignū appellant quē cōplures
propter ignotā historiā illis! cōmuni genere auium
Omim nomiauerūt! de quo hec memorię prodita
est causa! Juppiter cū amore induct⁹: Nemesis dili-
gere coepisset! neq; ab ea: ut secum cubaret impetra-
re potuisset: hac cogitatione amore est liberatus! Jubet enim Ze-
herem aquile simulatam: seseque ipse in olorem conuersus ut
aquilam fugiens ad Nemesis fugit: & in eius gremio se colloca-
uit: quem Nemesis nō aspernata amplexum tenens: somno est cō-
sopita: quā dormientē Juppiter cōpressit. ipse aut auolauit: & q̄a
ab hominibus alte volans celo videbatur: inter sidera dictus est
esse cōstitutus: qd̄ ne falsum videret. Juppiter e factu euz volan-
tem & aquilam consequentē collocauit in mundo. Nemesis autem
ut quē auium generi esset iuncta: mensibus actis om̄i procreauit!
qd̄ Mercurius auferens: detulit spartā: & ledę sedēti proiecit in
gremiū: ex quo nascit. Helena: ceteris corporis specie prestans: quā
leda suam filiā nominauit. Alij autē cū ledā Jovem cōcubuisse
in olore cōuersum: de quo in medio relinquinus.

Lepheus. hunc Euripides cum ceteris: phoenicis fi-
lium: ethiopum regē esse demonstrauit. Androme-
dę patrem: quā ceto propositā notissime historię di-
xerunt. hanc aut̄ perseū a periculo liberatā vxorem
duxisse: itaq; ut totum genus eorum perpetuo ma-
neret: ipsum quoq; Lephea inter sidera superiores numerasse.

Assiopeia. De hac Euripides & Sophocles: & alij
plures dixerūt: ut gloriata sit: se forma nereidas pre-
stare: pro quo facto inter sidera sedens ī siliquastro
constituta est: quē propter impietate vertente se mū-
do resupinato capite ferri videtur.

Andromeda. Dicitur Minerva beneficio iter astra col-
locata propter Persei virtutem. quod eam Leto proposita a
periculo liberarat. nec enim ab ea minore animi benivo-
lentia pro beneficio accepit. Nam neque pater Lepheus neque
Cassiopeia mater ab ea potuerunt impetrare: quin pa-
rentes ac patriam relinquens perseam sequeretur. Sed de hac Euripides
hoc eodem nomine fabulam commodissime scribit.

Perseus. hic nobilitatis causa et quod inuisitato genere con-
cubitionis esset natus ad sidera dicitur pervenisse. quod missus a
Polydecte magnetis filio ad gorgonas a Minerva
quod cum dilexisse existat Talaria et petasum accepit. Pre-
terea galeam quam induit ex adverso non poterat videri.
Itaque greci galeam dixerunt esse: non ut quidam inscientissime interpretantur cum
Orci Galea usus: quae res nemini docto potest probari. Sciri est a Vulca-
no falcem accepisse ex adamante facta quam Medusa Gorgonam interfecit:
quod factum nemo perscripsit. Sed ut ait Eschylus Tragediarum scriptor in
Phorcis. Igrec fuerunt Gorgonum custodes: de quo in primo libro
Genealogiarum scripsimus: quod utique uno oculo visum existimant. Et ita
suo quoque tempore accepto oculo vigilias egisse: hunc Perseus una earum
tradente exceptum in paludem tritonida proiecit. Itaque custodibus excecatis
facile gorgonam sono prosopitae interfecit: cuius caput Minerva in
pectore dicitur habere collocatum. Euemerus quidem Gorgonam a Minerva
dicit interfecit. De qua alio tempore plura dicemus.

Eniochus. hunc nos aurigam latine dicimus nomine Erichthonium ut Eratosthenes monstrat: quem Iuppiter
cum vidisset primum inter homines equos et quadrigas
iunxisse: admiratus est ingenium hominis ad solis
iuenta accessisse. quod is princeps quadrigis inter deos
est usus: sed Erichthoni et quadrigas ut ante diximus et sacrificium
Minervae et templum in arce Atheniensium primum instituit: de
cuius progenie Euripides ita dicit Vulcanum Minervae pul-

chritudine corporis inductū petiisse ab ea: ut sibi nubcret neq; ipetrasse
et coepisse Veneruā sese occultare in eodē loco: qui ppter Vulcani
amorem Ephesti⁹ ē appellat⁹: quo psecutū Vulcanū ferūt cepisse ei
vini afferre. et cū plen⁹ cupiditatis ad eā ut cōplexui se applicaret
repulsus effudit in terrā voluptatē. Quo minerva pudore p̄mota
pede puluerē iniecit: Ex hoc aut nascit⁹ Erichthoni⁹ anguis: qui ex
terra et eorū dissentiōe nomē possedit. Eū dicit⁹ Venerua i cistella
quadā ut mysteria contextū ad erichthei filias detulisse et his dedis-
se seruandū: quib⁹ interdixit ne cistulas aperirent. Sed ut hominū
est natura cupida ut eo magis appetāt quo interdicit⁹. sepius vir-
gines cistellā aperuerūt et anguē viderūt. Quo facto isania a Vene-
rua injecta de arce atheniensū se precipitauerūt. Anguis autē
ad Venerue clypeū cōfugit et ab ea ē educat⁹. Alij autē āguina
tātū crura habuisse Erichthoniū dixerūt: eūq; primo tēpore adole-
scentie ludos Venerue Panathenea fecit: se et ipsū quadrigis cu-
currisse pro quib⁹ factis inter sydera dicitur collocat⁹. Non nulli
qui de sideribus scripserunt: hunc natione Argeū Osilochū no-
mine: primum quadrigarum inuentorē esse dixerūt et pro inuentio-
ne siderū locum possedisse. Alij autē hunc Venerij filiū ex Eli-
cia natū nomine Viritilū Denomai aurigā diffinierūt: cuius post
notam ominib⁹ mortem parens corpus in mundo constituisse exi-
stimatur. Huius in humero sinistro capra instare et in manu sini-
stra bedi videntur formati: De quib⁹ non nulli ita dicunt. Olenū
quendam fuisse nomine Vulcani filium Ex hoc duas nymphas
ega et elicen natas: quę Jovis fuerunt nutrices. Alij autem ab hijs
etiam urbes quasda; appellari dixerunt et Olenon in Eulide. Eli-
cen autē in Peloponesso. et aegam in Emonia nominari: de qui-
bus homer⁹ in Illiados scōo dicit: Parmenseus autē ait Vene-
lissea quendam fuisse crete regem. ad eius filias Jovem nutriendū
esse delarum: quę quod lac non habuerit capram ei admisisse Al-
maltheam nomine quę eum dicitur educasse. hāc autem geminos

hēdos solitā esse procreare: et fere eo tēpore peperisse: quo Juppiter
nutriendus est allatus. Itaq; propter beneficium matris et hēdos
quoq; dicit inter sidera collocasse. hos autē hēdos Cleostratus re/
nedius dicit primū inter sidera ostendisse. ¶ Vfus autē dicit Jo/
vis nutrices Athemidem et Amaltheam nymphas: quibus eū mat/
ops tradidisse existimat. Amaltheā autē habuisse caprā quandā ut
in delirijs quē Jovē aluisset. ¶ Nonnulli etiā egam solis filiā vixe/
runt: multo candore corporis prestantē: cui contrariū pulchritu/
dini horribilis aspectus existebat: quo Tytanes perterriti petie/
runt a terra ut eius corpus obscuraret. quā terra specu quodā ce/
lasse dicit i insu a crete: quē postea Juppiter fuisse nutrix. ut ante
ostendim⁹ demonstrat. Sed cū Juppiter fidens adolescētia bellū
cōtra Tytanas appararet: responsū est ei si vincere vellet ut egos
pelle tectus et capite Gorgonis bellū administraret: quā egida gre/
ci appellauerunt. Itaq; facto eo qđ supra declaravimus. Juppiter
Tytanas superās regnū ē adept⁹ et reliqua ossa egos caprina pel/
le cōtectā anima donavit et stellis figuratā memoriē cōmendavit.
et post ea qđ ipse vicerat tectus V Jinerū cōcessit. ¶ Euemer⁹ ait
egam quandā fuisse Panos vxorē. eā cōpressā a Jovē peperisse:
quem viri sui Panos diceret filiū. Itaq; puerū egipā. Jovē vero
egiochum dictū: qui qđ eū diligebat plurimū inter astra caprē fi/
gura memoriē causa collocatum.

Phialeus qui apud nros scriptores anguitenēs di/
ctus est supra scorpionē cōstitutus tenēs manib⁹ an/
guem mediū corp⁹ eius implicantē. ¶ Policeus autē
biodius hūc Phorbanta noīe demonstrat: qui bio/
dijs auxilio maximo fuisse demōstrat. Nā cū in eo/
rum insulā serpentū multitudinē occupatā ciues Ophiusiam ap/
pellassent et in ea multitudinē ferarū draco fuisset ingenti magni/
tudine qui plurimos eorū interfecisset et patria deniq; deserta ca/
rere coegisset: dicit Phorbas Triopē filius ex hysocla V Jirmido/

nis filia natus eo tēpestare delatus: omnes feras et eum draconē in
terfecisse. q̄ cū maxime Apollini dilect⁹ esset locatus i celo interfi
ciens draconē laudis et memorie cā videat̄. Itaqz biōdij quotiēs/
cumqz a litore longius prodeūt classes prius sacrificant. Phorban
tis aduentu ut illius talis euētus inopinatē virtutis accadat ciuib⁹
qualis insciū Phorbāta future laudis ad sidera glorie ptulit casus
Cōplures etiā astrologi hūc Esculapiū sinxerūt: quē Iuppiter A/
pollinis causa inter astra collocauit. Esculapi⁹ enī cū esset int̄ ho
mines et tantū medicina ceteris p̄staret: ut nō satis ei videret̄ ho/
minum dolores lenare: nisi etiā mortuos reuocare ad vitā nouis/
set: ferē Hippolytū q̄ iniquitate nouerce et inscitia parētis erat inter/
fectus sanasse. Ita Eratosthenes dicit. **N**onnulli Blaucū Vizi/
noos filiū: ei⁹ opa reuixisse dixerūt: p̄ quo vt peccato Iouē domū
ius fulmine incendisse. Ipsū vō propter artificiū et Apollinē eius
patrem inter sidera anguem tenentē cōstituisse. ut quidā dixerūt.
hac de causa anguē tenere dicūt: q̄ cū Blaucū cogere sanare cōclu
sus quodā loco secreto bacillū tenens manu cū quid ageret: cogita
ret: dicūt anguis ad bacillū eius arrepsisse. quē Esculapi⁹ mēte cō
motus interfecit bacillo fugientē feriens sepius. Postea ferē alter
anguis eodē venisse ore ferens herbā et in caput eius imposuisse
quo facto loco fugisse. quare Esculapiū vsum eadē herbā Blaucū
reuixisse. Itaqz anguis et in Esculapij tutelā et in astris dicūt col/
locatus qua cōsuetudine ducti posterī ei tradiderūt ut reliqui me/
dici anguib⁹ vterentur.

Sagitta. hanc vnā de Iherculis telis esse demōstrant
qua aquilā dicūt iterfecisse quē iecinoza Prometheus
fertur exedisse. de quo pluribus verbis dicere nō vi
detur inutile. Antiqui cū maxima cerimonia deorū
imortalium sacrificia administrarent: soliti sūt totas
hostias in sacrorū cōsumere flāma. Itaqz cū p̄pter sūptus magni
tudinē sacrificia pauperib⁹ nō p̄tingerēt. Prometheus qui p̄pter

excellentiā ingenij mirā :homines finxisse existimat:recusatione
dicitur ab Ioue impetrasse ut partē hostię in ignē cōmuniicerent
partē in suo consumerēt vsu. Idq3 postea consuetudo firmavit:qđ
cum facile a deo nō ut ab homine auaro impetrasset. Ipse prome /
theus imolat tauros duos. quorū primū iocinora cū in ara posuis /
set: reliquā carnē ex vtroq3 tauro in vnū compositā: corio bubulo
textit ossa autē quę circū fuerunt: reliqua pelle cōtectā i medio col /
locavit ⁊ Ioui fecit potestātē. ut quā vellet eorum consumeret par /
tem. Iuppiter autē ⁊ si non pro diuina fecit cogitatiōe nec ut deū
licebat omnia quī debuit ante puidere. Sed quoniā credere insti /
tuimus historijs decept⁹ a prometheo vtrūq3 putans esse taurū
delegit ossa pro sua dimidia parte. Itaq3 postea in solēnibus ⁊ re /
ligiosis sacrificijs carne hostiarū cōsumpta: reliquā quę pars fuit
deorū eodem igni conburūt. S3 ut ad propositū reuertamur. Iup /
piter cū factū rescisset: animo permoto mortalib⁹ eripuit ignē. ne
Promethei gratia plus deorū potestate valeret. neve carnis vsus
vtilis hominibus videret cum coqui non posset. Prometheus au /
tem consuet⁹ insidiari sua opera ereptū mortalibus ignē restitue /
re cogitabat. Itaq3 caeteris remotis devenit ad iouis ignem quo
diminuto ⁊ in ferulā coniecto: letus ut volare non currere videret
ferulā iactans ne spiritus interclusus vaporis extingueret i angu /
stia lumen. Itaq3 homines adhuc plerūq3 qui letitię fiunt nuncii
celerrime veniūt. Preterea totā a certatione ludorū cursorib⁹ in /
stituerunt ex promethei consuetudine vt currerēt lampadē iactan /
tes. Pro quo inppiter facto mortalibus parē gratiā referens, mu /
lierē tradidit his quā a vulcano factā deorū voluntate omni mu /
nere donavit: Itaq3 Pandora est appellata: Prometheū autē in
monte Scythię nomie Caucaso ferrea cathena vinxit: quē alligatū
ad triginta milia annorū eschyl⁹ tragoediarū scriptor dixit: Pre /
terea admisit ei aquilā: quę assidue noctu renascentia iacinora ex /
esset. hāc autē aquilā non nulli ex typhone ⁊ echione natā: Alii ex

terra & Tartaro Lōplures a Vulcano factā. Hūc cōplures Carna/
butā dixerunt nomine: gerbarū regem qui sunt in mysia regione
fuisse: qui eodē tempore regio est positus: quo primū semina fru/
gum mortalibus tradita esse existimantur. Leres enim cum sua be/
neficia largiretur hominibus Triptolomum cuius ipsa fuerat nu/
rix in curru draconum collocatū: qui primus hominum vna rota
dicitur vltus: ne cursu moraretur iussit omniū nationū agros cir/
cuentem semina partiri: quo facilius ipsi posteriūq; eorū a fero vi/
ctu segregarent. qui cum peruenisset ad eum quem supradixim⁹ ge/
rbarū regem ab eo primū hospitaliter acceptus: Deinde nō ut be/
neficiis aduena & inocens sed ut crudelissimus hostis insidiis ca/
ptus aliorū dum paratus est producere suā pene perdidit vitam.
Carnabute enim iussu cum draco vnus eorum esset interfectus ne/
cum Triptolomus sensisset insidias parari curru presidium si/
bi constituere speraret Leres eo uenisse et crepto adolescenti cur/
rum dracone altero subiecto reddidisse. Regem pro cepto malefi/
cio poena nō mediocri affecisse. Megesianax dicit Lererē memo/
rie hominū causa ita carnabuta siderib⁹ figurasse: manibus tenen/
tem ut interficere draconē existimetur: qui ita uixerat acerbe vt io/
cundissimam sibi conscisceret mortē. **¶** Alii aut herculem esse de/
monstrant: in Lydia apud flumen Sagarim: anguem interficientē
qui & homines cōplures interficiebat & ripam fragibus orbat:
Pro quo facto a regina Omphale que ibi regnabat multis orna/
tum muneribus argos remissum. Ab Iuppitre vero propter for/
titudinem inter sidera collocatum. **¶** Nō nulli etiā Triopā Ibes/
salorum regem dixerunt esse. qui cum suum domicilium tegere co/
naretur Lereris ab antiquis collocatum diruit templū. Pro quo
scō a cerē fame obiecta nūq̃ postea frugib⁹ vllis saturari potuisse
existiat. Nouisse ppe ad terminū vite draconē obiecto mala pluria
pessus aliquē mortē adept⁹ iter astra Leteris voluntate ē pstitut⁹
Itaq; adhuc videt eū draco circūplex⁹ eterna merētē afficere pēna

Policeus autē Vulcani factā manib⁹ demonstrat animāq; ei ab
Joue traditā dicūt. Sed eius solutione hec memorię pdita est cā
Cum Juppiter Ibetidis cōnubiū pulchritudine corporis induct⁹
peteret neq; a tūmida vīrgine impetraret: neq; eam rem minus ef
ficere cogitaret: illo tēpore parce cecinisse ferunt fata que p̄fici na
tura voluit rerū: Dixerūt enī quicunq; Ibetidis fuisset maritus
eius filiū patria fore laude clarioꝛē: qđ Prometheus nō volunta
te sed necessitudine vigilans auditū Juppitri nūciauit: qu veritus
ne id qđ ipse saturno patri fecisset in simili cā: ne patris regno pri
uatus cogere: destitit Ibetim velle ducere vxorē. & prometheo p
beneficio meritā rettulit grām eūq; vinculis liberavit. neq; qđ illi
fuerat iuratus remisit vacuū omī alligationi futurū. Sed memo
rie cā ex vtraq; re hoc est lapide & ferro sibi digitū vincire iussit. q̄
cōsuetudine homines usi quo satisfacere prometheo viderent an
nulos lapide & ferro cōclusos habere ceperūt. Nōnulli etiā coronā
habuisse dixerūt: ut se victorē impune peccasse diceret. Itaq; ho
mines in maxīma letitia victoresq; coronas hīc constituerūt. Id
exercitationib⁹ & cōiūtijs p̄spicere licebit. **S**ed opinio ad initiū
est & interitū aquile reuertamur. Hercules missus ab Euristeo ad
hesperidū mala nescius vię deuenit ad promethea quē in caucaso
monte vinctū supra diximus. A quo via demonstrata victoria dum
iter facere contēdit ut & draconē de quo ante diximus interfectū vi
deret & gratiā p̄ bñficio redderet. Nā cōfestim honorē quē potuit
reddidit merēti. Qua dimissa homines instituerūt ut hostijs imo
latis iocinora consūmerent in deorū altarib⁹ ut saturare eos p̄ vi
sceribus promethei viderent. vt Eratosthenes autē de sagitta de
monstrat hac Apollo Cyclopas interfecit qui fulmē Jouis fecerūt
quo Aesculapiū interfectū cōplures dixerūt. hāc aut sagittā in hy
perboꝛeo monte Apollinē defodisse cū autē Juppiter ignorauerit
filio ipsam sagittā vento ad Apollinē perlatā cū frugibus que eo
tēpore nascebant. Hanc ergo ob causam inter sidera demonstrat.

Quia hec que dicit Ganymedem rapuisse et amanti
 Joui tradidisse. hanc etiam Jupiter primus ex aviū
 genere delegisse sibi existimat: que sola tradita ē me
 morie: cōtra solis orientis radios contendere vale
 re. Itaq; super Aquariū volare videt. Hunc enim cō
 plures Ganymedē esse sinxerūt. **N**onnulli etiā dixerūt Mēropē
 quendā fuisse: qui Loam insulā tenuerit regno: et a filie nomine Lo
 on: et homines ipsos a se: meropas appellaret. Hunc autē habuisse
 vxorē: nomine Etbemeā genere Nymphaz procreatā: que cū de
 fierit colere Dianā ab ea sagittis figi cepit Tandē a proserpina vi
 nam ad inferos arreptā eē. Mēropen autē desiderio vxoris pmo
 tum: mortē sibi cōsciscere voluisse. Junonē autē misertā ei: i Aquī
 lam corpus eius cōuertisse. et inter sydera cōstituisse: ne si hominis
 effigie cū collocaret: nihilomin⁹ memoriā tenens: cōiugis deside
 rio moueret. **A**glosthenes autē qui naxica scripsit: ait Jonē Erete
 surreptum. naxum delatum. et ibi esse nutritū. qui postq̄ puenit
 ad virilē etatē et voluerit bello lacescere titanias. sacrificati ei aquī
 lam auspiciatā. quo auspicio vsum esse. et eam inter astra collocasse.
Nonnulli etiā dixerūt Mērcuriū. alij autē Anapladē pulchritudi
 ne veneris ductū in amorē incidisse: et cum ei copia nō fieret ani
 mum ut cōtumelia accepta defecisse. Jovē autē misertū eius. Cum
 Venus Acheloo flumine corpus ablueret misisse aquilā que sociū
 eius in amitenēa egyptiorū delatū Mērcurio traderet: quē perse
 quens Venus ad cupientē sui puenit: qui copia facta pro beneficio
 aquilam in mundo collocavit.

Delphin. hic qua de causa sit inf astra collocatus Era
 thosthenes ita cum ceteris dicit. Neptunū quo tēpo
 re voluerit Amphitritē ducere vxorē: et illa cupiens
 seruare virginitatem. fugerit ad atlanta: coplures co
 quesitū dimisisse. In his et delphina quendā nomie
 qui peruagatus insulas: aliquādo ad virginē puenit eiq; persuasit

ut nuberet Neptuno: et ipse nuptias eorum administravit. Pro quo
facto: inter sidera delphini effigie collocavit. Et hoc amplius: qui
Neptuno simulacrum faciunt: delphinum aut in manu: aut sub pede
eius constitutere: inde: Neptuno gratissimum esse arbitrantur.

Algloasthenes aut qui naxica descripsit Tyrrhenos ait fuisse quos
dam navicularios: qui liberum patrem: puerum receptum: ut naxum cum
sociis suis comitibus transvectum: redderent nutricibus nymphis:
a quibus cum nutritum. et nostri: in progeniem deorum et coplures
greci dixerunt. Sed ut ad propositum revertamur. navicularii spe pre-
de inducti naxem avertere voluerunt: quod Liber suspicatus: comites su-
os iubet symphonia canere: quo sonitu inaudito Tyrrheni cum usque
eo delectarentur: ut etiam in saltationibus essent occupati: cupiditate
se in mari inscium proiecerunt: et ibi delphini sunt facti: quorum cogita-
tionem cum Liber memorie hominum tradere voluisset: unius effigiem
inter sidera collocavit. **A**lij autem dicunt: hunc esse delphina: qui
Ariona cytharedum: ex siculo mari thetensium transuxit: qui cum cete-
ros artificio prestatet: et circum insulas questus causa vagaretur: ser-
vi eius arbitrati: plus in perfidiosa libertate comodi quam in placida ser-
vilitate esse: cogitare ceperunt ut domino in pelagus proiecto: bona eius
inter se partirentur: qui cum cogitationem eorum sensisset: petiit non ut dominus
a servis: sed ut innocens ab improbis: ut parens a filiis: ut se lice-
ret ornatum: qua sepe fuerat veste: quam nemo esset alius ut ipse qui
suum questum persequeret eventum. Quod cum impetrasset: cythara sumi-
pta: suam cepit deflere mortem: quo sonitu ducti delphines: e toto
mari pernatant ad Arionis cantum. Itaque deorum immortalium potestate
invocata: super eos se deiecit: quorum unus Ariona exceptum protulit ad
thetensium litus. In cuius memorie causa: que ibi statua est Ario-
nis in ea delphini simulacrum affixum videtur. Pro qua re inter sidera
ab antiquis astrologis est figuratum. Servi autem qui per se pu-
tarant servitute elapsos tempestate thetensium perducti a domino
comprehensi non mediocri supplicio sunt affecti.

Fons. hūc Aratus ⁊ alij cōplures: Pegasus Ne/
ptuni ⁊ Ueduse Dorgonis filiū dixerunt: qui i he/
licone: boetie monte: vngula saxū feriens: fontem
aperuit: qui ex eius nomine hypocrine est dictus.
¶ Alij dicūt: quo tēpore Bellozophontes ad Proe/
thum abātis filium argiuorum regem deuenit: Ancīā cōiugem
regis: hospitis amore inductam: petisse ab eo: uti sibi copiam face/
ret: promittens ei cōiugis regnum. que cum impetrare non potu/
isset: verita ne se ad regem criminaret: occupat eum sibi vim affer/
re voluisse: Proctho dicit: qui q̄ cū dilexerat: noluit ipse suppliciū
sumere: sed qđ equum esse sciebat: mittit eum ad Jebatē Ancie re/
ginge patrem: que alij thenobciā dixerūt: ut ille filie pudiciā de/
fendens Bellozophontem obijceret Lhumere: que eo tempore ly/
ciorum agros vastabat flamma: vnde victor: pfugiens post fontis
inventionē: cum ad celū cōtenderet euolare: neq; longe iā abesset
despiciens ad terrā: timore p̄motus occidit: ibiq; pisse dicit. Equ⁹
autē subuolasse int̄ sidera ab Joue cōstitutus existimat. ¶ Alij nō
criminatū ab ancīa: sed ne sepi⁹ audiret: qđ noller: aut p̄cib⁹ ei⁹ mo/
ueretur: pfugisse argis dixerūt. Euripides aut i melācippa tpe bip/
pendironis cetauri: filiā theanthea appellatā dicit. que cū alerur
in monte Delio: ⁊ studiū in venādo maximū haberet: quodā tpe
ab eo loco hellenis filio: Jouis nepote psuasā cōcepisse: cūq; iam
partus appropinquaret: pfugisse i siluā: ne pri cū virginē speraret
nepotē p̄reasse videret: Itaq; cū parēs eā p̄sequeret: dicit petisse
a deorū potestate: ne parēs a parēte p̄spiceret: que deorū volūate
postq̄ pepit in equā cōuersa in astra est cōstituta. ¶ Nōnulli eā va/
tem dixerūt esse: sed qđ deorū cōsilia hoibus sit enūciare solita: in
equā esse cōuersā. Callimachus aut ait: qđ deflerit venari: ⁊ colere
Dianā: in quā speciē supra dixim⁹: eā Dianā p̄uertisse. hec dī etiā
hac re nō esse in p̄spectu Letauri: que Lhirona cē nōnulli dixerūt
⁊ etiam dimidiā apparere: quod noluerit sciri se feminā esse.

DEloton. hoc sidus velut littera ē græca in triangulo posita. itaq; appellat: qđ Dī Mercuri⁹ supra caput A / rietis statuissē existimat: ideo ut obscuritas Arietis huius splendore: quo loco esset significaret et Jouis nomine: græce Διο⁹ primam litteram deformaret

Nonnulli egypti positionē. Alij qua Nilus terminaret ethiopiā esse et egyptū dixerūt. Alij Sicilia figuratā putauerūt. Alij qđ orbē terrarū superiores trifariam diuiserunt. tres angulos esse consti / tutos dixerunt.

Aries. hic existimat esse qui phryxum transtulisse et hellen. dictus est. per bellespontū: quē Hesiodus et Pherecides ait habuisse aureā pellē de qua alibi plu / ra dicemus. Sed hellen decidisse in bellespontū et a Neptuno cōpressā Deona pcreasse: cōplures. **N**on / nulli Edonū dixerūt. Preterea phryxū incolumē ad Oetā puenis / se et Arietē Joui imolasse. Pellē in tēplo fixisse et Arietis ipsi⁹ effigi em ab Jone inter sidera cōstitutā: habere tēpus anni quo frumen / tum serit: et ideo qđ ortū seuerit ante: quē maxime fuge fuit causa. Et erasthetenes ait arietē ipsū sibi pellē aureā detraxisse et Phryxo memorie causa dedisse: ipsum ad sidera puenisse: quare ut supra di / ximus obscurius videat. **U**bi autē nonnulli dixerūt i oppido hor / comenio qđ ē in boetia natū. Alij in salorū thessalie finib⁹ procrea / tum. Alij dicūt Lreteā et athamantē cū alijs plurib⁹ colī filios fui / se. **N**onnulli etiā Athamantis filiū Salamonē esse: colī neporē esse dixerūt. Lreteā autē habuisse demodicē vxorē quā alijs biadicē dixē / runt. hanc autē Phryxi athamantis filij corpore inductā in amorē incidisse. neq; ab eo ut sibi copiā faceret impetrā potuisse. Itaq; necessario coactā criminari cū ad Lreteā cepisse quē diceret ab eo vi sibi pene allatā. et horū similia mulierū cōsuetudine dixisse. Quo facto Lreteā ut vxoris amantē p̄motū athamanti ut de eo suppli / ciam sumeret psuasisse. Nubē autē interuenisse et ereptū phryxum

et bellē eius fororē in ariete posuisse et per bellespontū q̄ longissi-
me posset perfergere iussisse: bellē decidisse: et ibi debitum nature
reddidisse. Ex hui⁹ nomine bellespontū appellatū: Phrixum Col-
chos peruenisse: et ut ante dixim⁹ arietis interfecti pellem in tem-
plo fixisse Ipsam autē a D/ Mercurio ad Athaniantē reductam qui
patri eius satisfecerit: eū innocentia cōsulūz profugisse. **U**berni-
spus autē dicit: quo tempore Liber affricā oppugnauerit deuenisse
cum exercitu in eūz locū: qui propter multitudinē pulueris ammo-
des est appellatus. Itaqz cum in maximū periculūz deuenisset q̄
iter necessario facere videbat. accessit eo ut aque maxima penuria
esset quo facto exercitus ad defectionē maximā venire cogeatur:
qui quid agerēt dum cogitāt Aries quidā fortuito ad milites eorū
errans peruenit: quos cum vidisset fuga sibi presidium parauit D/ Si-
lites autem qui eū fuerunt conspicati et si pulnere et estu pressi vix
progrediebant: tamē ut predā ex flamma petentes: arietē sequi ce-
perunt usqz ad eum locū qui iouis ammonis postea templo consti-
tuto est appellatus. Quo cum peruenissent arietē quem consecuti
fuerant nusq̄ inuenire potuerunt. Sed quod magis his fuerat o-
ptandum aque magnā copiam in eo loco nacti sūt. corporibusqz re-
cuperatis libero statim nunciauerūt: q̄ gaudis ad eos fines exer-
citum deduxit et Jouis ammonis templū cum arietinis cornibus
simulacro facto constituit. arietem inter sidera figurauit. Ita ut cū
sol in eius foret signo: omnia nascentia recrearent: que veris tem-
pore fiunt hac re maxime q̄ illius fuga Liber recreauit exercitum
Preterea. xij. signorū principē voluit esse q̄ ille optimus exerci-
tui fuerit ductor. Sz de ammonis simulacro Leon q̄ res egyptias
conscripsit: ait. Cum Liber egyptūz et reliquos fines regno teneret
et omnia primus hominibus ostendisse diceret: ammonē quendā
ex africa venisse et pectoris multitudinē ad libez adduxisse: quo fa-
cilis et eius gratia vteretur et aliquid primus inuenisse diceretur.
Itaqz pro beneficio ei Liber existimatur agrū dedisse qui est cōtra

thebas egyptias: et qui simulacra faciunt ammonis: cum capite cor-
nuto instituunt: ut homines memoria teneant: cum primū pecus
ostendisse. Qui autē Libero factum voluerunt assignare quod nō pe-
tjerit ab ammonē: sed ultro ad eū sit adductus: simulacra illi cor-
nuta faciunt: et arietē memorię causa inter sidera fixum dicunt.

Taurus. hic dicitur inter astra esse constitutus quod Eu-
ropā incolumē transiit Cretā. Ut Euripides vi-
cit. Nonnulli aiunt cum in bouem sit conuersa: ut
Iuppiter ei satisfacere videretur inter sidera con-
stituisse: quod eius prior pars appareat ut tauri: sed re-
liquū corpus obscurius videatur. ¶ Expectat autem ad exortum
solem: cuius oris effigiē quę continent stellę hyades appellantur:
¶ Has autē pherecydes atheniensis liberi nutrices esse demonstrat
numero septē: quas etiam ante nymphas Dodonidas appellatas:
harū nomina sunt hęc. Ambrosia. Endora. Padile. Laronis. Po-
lisso Phyleto. Thyene. hęc dicuntur a Lygurgo fugatę et pter Am-
brosiam omnes ad thetyni profugisse ut ait Asclepiades. Sed ut
Pherecydes dicit ad thebas liberū perlatum Junoni tradiderunt
Quam ob causam ab Ioue gratia eis est relata quod inter sidera sunt
constitutę. ¶ Hyades autem appellate sunt ut ait Dionysius quod ex
atlante et hya Oceani filia: sunt quindecim filię procreate: quarum
quinque hyadas appellatas demonstrat quod earum hyas fuerit fra-
ter a sororibus plurimū dilectus. qui cum uenans a leone esset in-
terfectus: quinque de quibus supradixim⁹ lamentationibus assiduus
permotę dicuntur interiisse: quare eas quod plurimū de eius morte
laborarent hyadas appellatas. Reliquas vero decē sorores delibe-
rasse de sororū morte. et earū septē sibi mortem conscisse. quare quod
plures idē senserūt Pleidas dictas. ¶ Alexander autē hyadas ait
dictas quod plures: hyades et boetię sunt filię. Pleidas autem quod
ex pleone oceani et atlante sunt natę. hęc numero septē dicunt. Sed
nemo ampli⁹ quā sex videre potest. Cui⁹ causa prodit: hoc quod De

septē sex cū immortalib⁹ concubuerūt. tres Lū ioue. Dne cū Nep /
tuno. Una cū V̄arte: reliqua autē. Sisyphi vxor demonstrat. Qua
rū ex electra ⁊ ioue dardanū. Ex maia mercuriū. Ex tagete lacede
mona pcreatū. Ex Alctone autē ⁊ neptuno Jrea. Ex celeno lycū
⁊ nictē natū. V̄artē autē ex Sterope Denomaum pcreasse quā
alij gnōmai dixerūt vxorē. V̄eropen autē Sisypho nuptā Blau /
cū genuisse. quē cōplures Bellozofontis patrē esse dixerūt. Qua /
re ppter reliquas sorores eius inter sidera cōstitutā. Sed quia ho
mini nupsit stellā ei⁹ obscuratā. Alij dicūt Electrā non apparere
ideo quod Pleides existiment choreā ducere stellis. Sed post q̄
troia fuit capta ⁊ pgenies eius quē a dardano fuerit sit euerfa: do /
lore permotā ab his se reuoluisse: ⁊ in circulo qui arctic⁹ dicit con
stitisse: ex quodā longo tempore lamentantē capillo sparso videri.
Itaq; e facto Cometē esse appellatam. Sed has Pleidas antiqui
astrologi seorsum a tauro deformauerūt ut ante dixim⁹ Pleiones
⁊ Atlantis filias: quē cū in boetiam cū puellis iter faceret: oriona
conatū voluisse ei vim afferre ilā fugere cepisse: Oriona autē secu
tū esse ānis. xij. neq; eā inuenire potuisse. Iouē aut puellā miserū
iter astra cōstituisse ⁊ postea a nōnullis astrologis caudā tauri ap
pellatā Itaq; ad huc Orion fugietes eas ad occasū seq̄ videt. Has
stellas vergilias nostri dixerūt q̄ post ver exoriant: ⁊ hae quidem
ampliorē ceteris habēt honorē. Qd̄ earū signo exoriente estas signi
ficat. Occidētē autē hyems ostendit: qd̄ alijs nō ē traditū signis.

Cimini. hos cōplures Astrologi castorē ⁊ pollucē es
se dixerūt: quos demonstrant omniū fratrum inter se
amātissimos fuisse. q̄ neq; de pncipatu p̄tenderūt
neq; vllam rem sine communi consilio gesserunt.
Pro quibus officijs eorum Iuppiter inter notissi
ma sidera eos constituisse existimatur. Neptunū autem pari con
silio enumerasse. Nam equos his quibus vtuntur donauit ⁊ de /
dit potestatem naufragis salutē esse. Alij dixerunt herculem

esse et Apollinē. **N**onnulli etiā Triptolemū: quē supra diximus
et Jasona a Cerere dilectos: et ad sidera platos. Sed qui de Lasto/
re et Polluce dicunt: hoc amplius addunt: ut Lasto: in oppido A/
driadnis sit occisus: quo tempore Lacedæmones cum arbeniensibus bellū gesserunt. Alij autē cū oppugnarent Spartā Lyncus et
Hydas ibi perisse dixerunt. Pollucem ait Homerus concessisse fra/
tri diuinā vitam. Itaq; alternis diebus eorum quēq; lucere.

Cancer. hic dicitur Junonis beneficio inter astra col/
locatus: quod cum Hercules contra hydrā Lerneā con/
stitisset: ex palude pedem eius mordicus arripuisset
qua de re Herculem permotū eum interfecisse: Ju/
nonem autē inter sidera cōstituisse: ut esset cū duo/
decim signis: quę maxime solis cursu continent. **I**n eius defor/
mationis parte sunt quidā qui asini appellantur: a Libero in testa
Lancrī duabus stellis figurati. Liber enim a Junone furore obie/
cto: dicitur mente captus fugisse per Ithelprotiā: cogitans ad Jo/
nis dodonei templum pervenire: unde peteret responsum: quo fa/
cilis ad pristinum statum mentis perveniret: sed cum venisset ad
quandam paludem magnā: quam transire non posset: de quibus/
dam duobus asellis obuijs factis: dicitur vnum deprendisse eorū:
et ita esse transuectū: ut omnino aquā non tetigerit. Itaq; cum ve/
nisset ad templū Juppitris dodonei statim dicitur a furore libera/
tus: et asellis gratiam retulisse et inter astra eos collocasse. **N**on/
nulli etiā dixerunt asino illi: qui fuerit vectus: vocem humanā de/
disse: Itaq; postea cū Priapo deo naturę contendisse: et victus ab
eo interfectū. Pro quo Liberū eius misertū in sideribus annume/
rasse. Et ut sciretur id pro deo nō pro homine timido (quia Juno/
nem fugerit) fecisse: supra Lancrū cōstituit: qui deę beneficio fue/
rit affixus astris. **D**icitur etiā alia historia de asellis ut ait Era/
tosthenes: quo tēpore Juppiter bello gigantibus indicto: ad eos
oppugnandos omnes deos conuocauit: venisse Liberum patrem

Vulcanū satyros sylenos asellīs vectos: qui cū nō lōge ab hostib⁹
absissent: dicunt aselli p̄timuisse: et ita p se quisq; magnū clamorē
et inauditū gigātib⁹ fecisse: vt oēs hostes eorū clamore i fugā se cō
uerterēt: et ita sint supati. **U**bui⁹ similis ē historia de buccina Tri/
tonis: Nā is quoq; ferī: cū cōchā iuentā excauasset secū ad gigan/
tes tulisse: et ibi sonitū quendā iauditū p concham misisse. Hostes
autē veritos ne q̄ esset imanis fera ab aduersarijs adducta: cū es/
set ille mugit⁹: fuge se mādasse: et ita victos i hostiū ptate pūcisse.

Leo. hic dī a Jone cōstitut⁹ q̄ oīū ferarū p̄nceps es
se existimat. Nōnulli etiā hoc ampli⁹ dicūt q̄ her/
culis p̄ma fuerit hec certatio et q̄ cū iernīs interfe/
cit. De eo et Pisandr⁹ et cōplures alij scripserūt: cui⁹
simulacrū p̄ximū ē virgini. Sz alię septē stelle ad
caudā leonis i triangulo collocatę: q̄s crines beronices esse Leo/
non fami⁹ mathematic⁹ et Callimach⁹ dicit. Lū Ptoleme⁹ beroni
cē Ptolemei et Aristonis filiā sororē suā duxisset vxorē: et paucis
post dieb⁹ Asiā oppugnatū p̄fect⁹ eēt: vouisse beronicē: si victor
Ptolemeus redisset: se detonsurā crinē: quo voto donatū crinē in
Veneris Arsinoes Lōfintidis posuisse tēplo: eisq; postero die nō
cōparuisse: quod factū cū rex egre ferret Leonon Mathematicus
(vt dixim⁹) cupiēs inire gratiā regis dixit crinē inter sidera videri
collocatū: et quasdā vacuas a figura septē stellas ostendit quas esse
crinē fingeret. hāc beronicē nōnulli cū Callimacho dixerūt equos
alere et ad Olympia mittere cōsuetā. Alij dicūt hoc ampli⁹ Pto/
lemeū beronicis patrē: multitudine hostiū perterritū: fuga salutē
perisse: filia autē sepe consuetam insiluisse in equū: et reliq; exerci/
tus copiā constituisse: et complures hostiū interfecisse: reliquos in
fugam coniecisse: pro quo etiam Callimachus eā magnanimā dī/
xit. Eratosthenes autē dicit et virginibus lesbijs dotem quam
cuiq; relictā a parente nemo solueret iussisse reddi. et inter eas con/
stituisse petitionem.

Virgo: hanc hesiodus Jouis et Themidis filiam dicit: Aratus autem Alstrei et aurore filiam existimat: quod eodem tempore fuerit: cum aurea secula hominum: et eorum principem fuisse demonstrat: propter diligentiam et equitatem iustitiam appellatam: neque illo tempore ab hominibus exteris nationes bello lacessitas esse: neque navigio quemquam usum esse: sed agris colendis vitam agere consuevisse. Sed post eorum: qui sunt nati minus officiosos: magis avaros coepisse fieri. Quare minus iustitiam inter homines fuisse conversatam: Denique eam pervenisse usque eo: dum diceretur: heu heu genus hominum natum: Itaque iam non potuisse pati amplius et ad sidera evolasse. **S**ed hanc alij Fortunam alij Lererem dixerunt et hoc magis inconvenerit inter eos quod caput eius nimium obscurum videretur. **N**onnulli etiam Erigonem Jeari filiam dixerunt: de qua supra diximus. Alij autem apollinis filiam ex Lbristemi natam et infantem parthenon nomine dictam eamque quod parva interierit ab Apolline inter sidera collocatam.

Scorpium. hic propter magnitudinem membrorum in duo signa dividitur: quorum unius effigiem nostri libra dixerunt. sed omnino totum signum hac de causa statutum assignatur quod orion cum venaretur et in eo exercitissimum se esse confideret dixisse: etiam dianam et latonem: se omnia que ex terra oriuntur interficere valere: quare terram permotam scorpionem eduxisse: qui eum interficere demonstrat. Jovem autem utriusque animum admiratum: scorpionem inter astra collocasse: ut species eius omnibus documento esset: ne quis eorum aliquam rem sibi confideret. Dianam autem propter studium orionis petisse a Ione: ut idem illi beneficium daret petenti quod terre ultro tribuisset. Itaque eum constitutum: ut cum scorpionem orietur orion occidat.

Sagittarii. hunc complures centaurum esse dixerunt. alij autem hac de causa negaverunt. quod nemo centaurus sagittis sit usus. hic autem querit cur equinis cruribus sit deformatus et caudam habeat ut satyri. Dicit enim non /

nulli hūc esse Eratā noīe Euphemes musarū nutricis filiūz vt ait
 Soste⁹ tragoedianū scriptor: eū domiciliū ī mōte belicone habuissē
 se z cū musis solitū delectari: nōnūq̃ etiā studio venationis exer/
 ceri: Itaqz p̃ merita diligētia magnā laudē assecutū. Nā z celerri/
 mum ī siluis z acutissimū ī musis factū esse: Pro quo studio pe/
 tisse musas ab ioue vt ī aliquo astrorū numero deformaret. Itaqz
 iouē fecisse vt cū omnia illius artificia vno corpe vellet significare:
 Erura eius equina fecisse: q̃ equo multū sit vsus z sagictas pro in/
 genio adiunxisse: vt ex his z acūmé z celeritas esse videat̃: Lauda n
 satiricā ī corpe fixisse: q̃ non minus hic musē q̃ liber satyris sit
 delectat⁹. Ante hui⁹ pedes stelle sunt paucę ī rotūdo deformate:
 quas Coronā ei⁹ vt ludētis abiectā nōnulli dixerunt.

CApricornus. huius effigies similis est Egipani: quē
 Iuppiter: q̃ cum eo erat nutritus cum eo esse vo/
 luit: vt carpani nutricem de qua ante dixim⁹. **C**hic
 etiam dicitur q̃ cum Iuppiter tyrannas oppugna/
 ret primus obiecit hostibus timorem qui Pani/
 scos appellatur vt ait Eratosthenes hac etiam de causa huius ī
 feriozem partem piscis esse formatio q̃ muricibus idest mariti/
 mis conchilijs hostes sit iaculatus pro lapidū iactatione. **C**De/
 gyptij autem sacerdotes z nonnulli poete dicunt eūz cū plures dij
 ī egyptum conuenissent: repente venisse eodem typhona acerri/
 mum giganta z maxime deorū inimicum: quo timore permotos ī
 ailiam figuram se conuertisse. Vt Mercurium factum esse ibim. Apol/
 linem autem quē threiciā auis idest grus. dicitur. Dianam Laro
 simulatam: quibus de causis egyptios ea genera violari non sine/
 re demonstrant. q̃ deorum imagines dicantur: Eodem tempo/
 re Pana dicunt ī flumen se deiecissee: z posteriore partem corpo/
 ris effigiem piscis alteram vero birci fecisse: z ita a Typhone pro/
 fugisse: cuius cogitatum Iuppitrem admiratū: effigiem eius ī
 ter sidera fixisse.

Quartus. hunc complures Sanymede esse dixerunt: quem
Iuppiter propter pulchritudinem corporis ereptum pareribus
deorum ministrum fecisse existimat. Itaque ostendit ut
aquam aliquo infundens. **U**lbesinax autem de ualiona
dicit esse quod eo regnare tanta vis aque se de celo profu-
derit ut cataclysmus factus esse diceretur. **E**ubolus autem Lecropem demon-
strat esse: antiquitatem generis commemorans: et ostendens antequam vinum
traditum sit hominibus aqua in sacrificijs deorum usus esse: et ante

Lecropem regnasse quod vinum sit inuentum.
Pesces. Diogenites Eritrachus ait quodam tempore Vene-
re cum cupidie filio in Syriam ad flumen eufratem venisse:
et eodem loco repetere Typhona gigante: de quo supra di-
ximus: apparuisse. Venerem autem cum filio in flumen se projec-
tisse: et ibi figuram piscium forma mutasse: quo facto periculo esse libera-
tos. Itaque postea syros qui in his locis sunt proximi: destituisse pisces
esitare: quod vererentur eos capere ne simili causa deorum presidia impugnare
videantur: aut eos ipsos captare. Eratosthenes autem ex eo pisce natos

homines dicit. de quo post dicemus.
Erus. De hoc dicitur quod a neptuno missus sit: ut An-
dromedam interficeret: quam autem diximus. Sed a Perseo sit
interfectus: propter immanitatem corporis: et illius virtute
inter sidera collocatum.

Fridan. hunc alij Nilum: complures etiam Oceanum esse di-
xerunt. Qui autem Nilum voluit vocari: propter magnitudi-
nem eius et utilitatem exquisitissimum esse demonstrat. Preterea quod
infra eum quedam stella sit: clari ceteris lucis nomine Ca-
nopos appellata canopos autem insula fluuii aluius Nilo.

Lepus. hic dicitur Orionis canem fugere venantis. Nam
cum ut oportebat: eum venatorem finxissent: voluere etiam
hoc significare aliqua de causa: Itaque leporem ad pedes
eius fugientem finxerunt: quem nonnulli a Mercurio com-

stitutū dixerūt: eiq; datū ēē p̄ter cetera gēra q̄drupedū: vt a/
 lios pareret alios haberet i v̄tre. ¶ Qui aut ab hac cā dissentiūt:
 negāt tā nobile z tā magnū venatorē: de quo z aū i scorpionis si/
 gno dixim⁹: oportere fingi leporē venari. Callimachū quoq; accu/
 sari q; cū canis scriberet laudes eam leporū sanguie gaudere: z eos
 venari dixisset: Itaq; Oriona cū tauro decertantē fecerūt. ¶ Lepo/
 ris aut hāc historiā memoriē pdiderūt: apud antiquos i insula le/
 ro nulū leporē fuisse: s; ex eorū ciuitate adolescētū quendā stu/
 dio generis inductū: ab exteris finib⁹ leporē feminā p̄gnantē attu/
 lisse: z ad ei⁹ partū diligētissime ministrasse. Itaq; cū peperisset cō/
 plurib⁹ ei⁹ ciuitatis studiū icidisse z partī p̄cio partī bñficio mer/
 catos omēs lepores alere coepisse Itaq; nō lōgo interuallo tantā
 multitudinē leporū p̄creatā: vt tota insula ab his occupata dicere
 tur: quib⁹ cū ab hominib⁹ nil daret: in semina eorū impetu scō oia
 comederūt Quo facto incole calamitate affecti: cū fame forēt op/
 pressi: cōi cōsilio totius ciuitatis vix deniq; eos abegisse ex insula
 dicunt. Itaq; leporis postea figurā in astris cōstituisse: vt homi/
 nes meminissent nil esse tā exoptandū in vita: quin ex eo plus do/
 loris q̄ letitiē capere posterius cogerentur.

O rion. hūc hesiod⁹ Neptuni filium dicit: ex Euriale
 Minois filia natū: cōcessum autē ei vt sup fluctus
 currere: z in terra quēadmodū Phyclo datū dicit vt
 supra aristas curreret nec eas infringeret. ¶ Aristo/
 nicus autē dicit quendā erithrea fuisse thebis: Pyn/
 dar⁹ aut i insula chio. hūc aut cū Jone z Mercuriū hospitio re/
 cepisset: petisse ab eis: vt sibi aliquid liberorū nasceret. Itaq; quo
 facili⁹ petitū ipetraret: bonē imolasse z his p epulis apposuisse:
 qd cū fecisset: poposcisse Jonē z mercuriū: q; coriū de boue fuisset
 detractū: z quod fecerāt vrine in coriū infudisse: z id sub terra po/
 ni iussisse: ex quo postea natū puerū: quē erathēus e facto Oriona
 nomie appellauit: sed vetustate z consuetudine factū est vt Orion

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
vocaret. hic dicit Thebis chiū venisse et Denoplois filiā meropē
p vinnz cupiditate incēsus cōpressisse: p quo facto ab Denopione
excecat⁹: et de isula eiect⁹ existimat lenū ad vulcanū puenisse: et ab
eo quendā ducē Ledaliona noīe accepisse quē collo ferens dicit ad
solē venisse et ab eo sanatū: vt se vlcisceret Lbiū reuertisse. Denepi
ona autē a ciuib⁹ sub terra custoditū esse: quē postq se iuenire pos
se desparet Orion in insulā cretā puenisse: et ibi venari cepisse cum
diana et ei polliceri quē supradixim⁹ et ita ad sidera puenisse. ¶ Nō
nulli aut aiūt oriona cū Denopione ppe nimia cōiunctū amicitia
vixisse et qd ei noluerit suū studiū in venādo pbare diane quoq
pollicitū q supra dixim⁹. et ita interfectū. ¶ Alij dicūt cū Callimacho
cū diane vim voluerit asferre ab ea sagittis eē confixū et ad sidera
ppter venādi cōsimile studiū deformatū. ¶ Hystri⁹ dicit Oriona a
diana esse dilectū et pene factū vt ei nupsisse existimaret. Qd apol
lo cū egre ferret et sepe eā obiurgās: hoc fecisse: natātis orionis lō
ge caput solū vidēt cōspicatus: cōtendit cū diana eā non posse sa
gictā mittere ad id: qd nigrū in mari videret: quē cū vellet i eo stu
dio se maxie artificē dici sagicta missa caput oriois traiecit. Itaq
cū fluct⁹ interfectū ad litt⁹ adiecisset et se cū diana pcessisse plurimū
doleret. multis ei⁹ obitū psecuta lachrymis iter sidera statuisse exi
stimat. Sz quē post mortē ei⁹ diana fecerit in ei⁹ historijs dicem⁹.

Anis. hic dicit ab Joue custos Europe apposit⁹ es
se et ad minoa puenisse. Quem Prochris Cephalī
vxoꝝ laborantē dicit sanasse: et p eo bñficio canē mu
nere accepisse. q illa studiosa fuerit venationis: et q
cani fuerat datū ne vlla fera pterire eū posset. post
ei⁹ obitū canis ad cephalū puenit: quod prochris ei⁹ fuerat vxor:
quē ille ducēs secū thebas puenit vbi erat vulpes cui datū dicebat
omēs canes effugere posse. Itaq cū in vnū puenissent. Iuppiter
nescius qd faceret (vt histri⁹ ait) vtrūq in lapidē cōuertit. ¶ Non /
nulli hūc canē orionis esse dixerūt et quod studiosus fuerit venan

di cū eo cane quoq; inē sidera collocatū. Alij autē Jcari canē esse dixerūt de quo ante dixim⁹: quē multas pposita suos habēt auctores: sed canis habet in lingua stellā vnā quē ip̄a canis appellat. In capite autē alterā quā isis suo nomie statuisse existimat: et syriō appellasse p flāme cādozē q̄ ei⁹ modi sit vt p̄et cet̄as lucē videat.

PItaq; quo magis ea cognosceret syriōna appellasse. Rochion. hic aū maiorē canē exoriri videt s; a nō nullis orionis esse existimat. hac etiā de causa pro chionē appellatū: sed iisdē omnibus historijs quibus superior canis annumeratur.

Argo hāc nōnulli ppter celeritatē argo dixerūt grece appellatā. Alij q̄ arg⁹ ei⁹ fuerit inuictor. hāc autē primā i mari fuisse cōplures dixerūt et hac re maxie stellis esse figuratā. hāc nauim factā pīndar⁹ ait in magnesia oppido cui demetria nomē est. Callima/chus autem in iisdem finibus ad Apollinis actij templū quod argo nante pficiscētes statuisse existimat i eo loco q̄ pagase vocat iō q̄ nauis argo ibi p̄mū cōpacta dī qd̄ ē grece pagase. Homerus hūc eūdē locū i thessalie finib⁹ eē demōstrat. Eschyl⁹ at et nōnulli autē a Vīnerua quādā materiā loquēte eodē eē cōiūctā s; hui⁹ nō tota effigies iter astra videt: diuisa enī ē a puppi vsq; ad malū significās: ne homines nauibus fractis p̄timescerent.

Centaur⁹. hic dī nomie Chyron saturni et Phylire filius eē qui non mō cet̄eros cētauros s; hoīes quoq; iustitia dī supasse. Esculapiū et achillē nutrisse existimat: pietate igī et diligētia effecit vt inē astra nūe/raret. Apud hunc hercules cum diuerteretur et simul cum chirone sedens sagictas consideraret: fertur vna eorum decidisse supra pedem Chironis et ita cum interfecisse. Alij autē dicunt centaurum miratum q̄ tam breuib⁹ sagictis. tam magna corpa cētaurozū interfecerit ip̄m cōtendere arcum conatū. Itaq; ex

ei⁹ manu sagittā p^lapsam in pedē ei⁹ incidisse: p^o q^u re Iuppit⁹ ei⁹
misert⁹ iter sidera cū cōstituit cū hostia quā supra arā tenēs imola
re videt⁹. Hūc alii Phobon cē cētaurū dixerūt: eūq³ auspicio p^{re}/
ter ceteros plurimū valere. Itaq³ ad aram cum hostia venire Iovis
voluntate figuratur.

A Ra i hac primū dii existimant⁹ sacra & cōiurationē
fecisse: cū Tytanās oppugnare conarent⁹. eā autē cy/
clopas fecisse: ab ea cōsuetudine homines dicunt⁹
instituisse sibi: vt cū aliquā rem efficere cogitarent:
prius sacrificarent q^{uam} agere coepissent.

Hdra in qua Loru⁹ insidere & crater posit⁹ existimat⁹
de qua hāc habem⁹ memorię p^{ro}ditā causam. Loru⁹
apollinis tutela vsus eo sacrificāte missus a fonte a/
quā purā petitū: vidit arbores cōplures ficorū ima
turas: eas expectās dū maturescerēt: in arbore q^udā
earū cōsedit. Itaq³ post aliquot dies coctis ficub⁹ & a cornu pluri
bus earū comesis: expectans apollo cornū vidit cū cratere pleno
volare festinātē. p^{ro} quo admissō ei⁹ dicit⁹ q^{uod} diu morat⁹ sit apollinē
qui coact⁹ mora corni: alia aqua ē vsus: hac ignominia eū affecisse:
vt q^{uod} diu sic⁹ coquerēt cornū bibere nō posset ideo q^{uod} guttē habeat
ptusum illis dieb⁹. Itaq³ cū vellet significare sitim corni: iter side
ra cōstituit craterā & supposuit hydrā quę cornū sitientē moraret⁹.
Videt⁹ enī rostro candā eius extrēmā verberare vt tāq^{uam} nō sinat se
ad craterā trāsire. **H**istri⁹ autē & cōplures dixerūt Loronida p^{ro}ble
gie filiā fuisse. hanc autē ex apolline esculapium procreasse. Sed
postea Scyn calci filium cum ea concubuisse: quod cum videret
cornus apollini nunciassē: qui cum fuerit antea candidus pro in/
commodo nuncio euz nigrum fecisse & Scin sagittis confixisse. **D**e
Cratera autem hanc historiam Philarchus scribit In cherso/
nense quę confinis ē. Troie vbi Prothesilai sepulchrum statutum
complures dixerunt vrbs flagusa nomie dicitur in qua demiphon

quidam cum regnaret: incidit eorum finibus repentina vastitas: et
civium internitio miranda: quare demiphonta permorum ferunt
misisse ad apollinis oraculum: remedium querens vastitatis. respon-
so autem dato: ut quorannis una de nobilium genere virgo diis pe-
natibus eorum immolaretur: Demiphon autem omnium filias pre-
ter suas sorte ductas interficiebat: usque dum cuidam civium loco no-
bilissimo eorum nato: perdoluit inceptum Demiphontis: qui nega-
re cepit de sua filia se passurum sortiri: nisi eodem regis filie coniec-
te essent: quo facto rex permotus: illius filiam sine sorte ductam in-
terfecit. quod Mithatusius nomine: virginis pater: instanti tempo-
re simulavit se patrie causa non ferre egre factum: potuisset enim po-
stea sorte ducta nihilominus interficere: quod paulatim dies regi
in oblivione perduxit. Itaque cum se prope amicissimus regi pater
virginis ostendisset: solenne sacrificium se habere dixit: eumque et fi-
lias eius ad id conficiendum invitavit: qui nihil aliter futurum suspi-
catus: filias ante misit: ut ipse occupatus in re civili postea veniret
quod cum exoptanti Mithatusio accidisset: filias eius interfecit et san-
guinem earum cum vino in cratere mixtum advenienti regi pro portione
dari iussit: qui cum filias desideraret: et quid his factum esset rescis-
set Mithatusius cum cratere in mari proijci iussit. quo facto mare quo
ille proiectus est memorie causa Mithatusium vocatus: portus autem
adhuc crater dicitur: quem antiqui astrologi stellis deformaverunt
ut homines meminissent: maleficius neminem temere lucrari posse:
neque oblivione inimiciorum fieri solere. Nonnulli cum eratosthe-
ne dicunt: eum cratera esse quo Jecurus sit usus. cum hominibus osten-
deret vinum. Alii autem volium esse quo mars ab orcho et epby-
alte sit coniectus.

Peis qui Norina appellatur. hic videtur ore aquam
excipere a signo aquario: qui laborantem quondam
Jsin servasse existimatur. pro quo beneficio simula-
crum piscis et eius filiorum: de quibus ante diximus.

inter astra cōstituit. Itaq; syri cōplures pisces nō esitant: z eorū si
mulacra aurata p̄ dijs penatib⁹ colunt. De hoc z bestias scribit.

Reliquū est nobis de stellis quinq; quas complures
vt erraticas: ita planetas greci vagos dixerūt. Una
quarū est Iouis nomine Phaeton quem Eratides
pōticus ait quo tempore p̄metheus homines sin /
xerit: hūc pulchritudine corporis reliquis prestan /
tem fecisse. cūq; supprimere cogitaret vt certū redderet cupidinem
Ioui nunciassē: quo facto missum mercuriū ad phaetōta persuasis
se vt ad Iouē veniret z immortalis fieret. Itaq; eū inter astra collo
catū. ¶ Secūda stella dicit sol quā alij saturni dixerūt hāc Erato /
sthenes a solis filio Phaetontā appellatā dicit: de quo plures scri
pserūt. vt patris insciēte currū vect⁹ incēderit terras quo facto ab
Ioue fulmine percussū in Eridanū deiecerit: z a sole inter sidera
sit perlat⁹. ¶ Tertia ē stella Martis quā alij herculis dixerūt Ne /
neris sequēs stellā. hāc eratosthenes ait de causa q̄ Vulcans cū
uxorē venerē duxisset z p̄pter eius obseruantia Marti copia non
fieret vt nihil aliud assequi videret nisi sua stella veneris sid⁹ perse
qui a venere impetrauit: Itaq; cū vehementer eū amore incende /
ret significās e facto stellā hyperiona appellauit. ¶ Quarta stella ē
Veneris Lucifer nomine quā nonnulli Junonis esse dixerūt. hūc
eundē hesperū appellari multis traditū est historijs. hic autē o /
mnium siderū maximus esse videt. Nonnulli autē hunc Aurora z
Lephalī filiū esse dixerūt pulchritudine multis prestantē. ex qua
re etiā cū venere dicit certasse vt etiam Eratosthenes dicit: cū hac
de causa veneris appellari: exoriente sole z occidente videri: quare
vt ante dixim⁹ inre hūc z luciferū z hesperū nominatū. ¶ Quinta
stella est Mercurij nomine Stilbou: sed hec ē brevis z clara. hec
autem Mercurio data existimat q̄ primus menses instituerit z
prehenderit siderū cursus: Evdemer⁹ autē primam ait venerē astra
constituissē z mercurio demonstrasse.

Proterea ostendit Circulus quādam in sideribus candido colore: quē Lactēū esse nōnulli dixerūt. Eratosibe-
nes autē dicit Mercurio dicit infanti puero insciā Junonē
deditisse lac: sed postq̄ resciērit eū māiōrē filiū esse reijē-
cisse eū a se: Ita lactis p̄fusi splendorē iter sidera
apparē. Alij dixerūt dormiēti Junoni herculē suppositū & exp-
rectā ei qd̄ supra dixim⁹ fecisse. Alij autē herculē p̄pter nimīā ani-
ditatē multitudinē lactis appetisse neq; in ore continere potuisse:
q̄ ex ore eius p̄fusū circulū signasse. Alij dicunt quo tempore
Ops saturno lapidē p̄ partu attulit: vississe ei lac p̄bere: quē cū
p̄cessisset mamā p̄fuso lacte circulū deformatū: quē supra demō-
stravim⁹. Nos autē omnīū corporū deformationē dicere institim⁹.

Clarissimi viri Iginij descriptionū formarū celestium
Astronomicon:

Sicut incipiens Al polo Boreo pro/
tinus dicere: quo utraq; arctoi nixē
vehuntur arctico circulo clausē: et ita
collocatē ut alterius vna queq; ca/
rum resupinata caput: alteri⁹ rege/
re videatur: ita tamen ut caput eius
que superior fuerit ad caudam infe/
rioris cōtēdat. Harū maior in extre/
mo circulo pedes habz fixos. Pre/
terea habet in capite stellas septē:
omnes obscuras. in vtrisq; auribus
binas. In humero claram vnā. in pede de posterioribus nouis/
simo duas. In summo interscapilio vnā. In crure de postero/
ribus primo vnā. In pede priore duas. In cauda ipsa tris. Ita
totius sideris stelle sunt omnino .xxj. Minor autem habet in stati/
onis vno quoq; loco stellas singulas clare lucentes et super caudā
tris: omnino septem. Sed in prioribus eandē stellis vna a qua po/
lus appellatur. ut. Erachones dicit. per quem locum ipse mūdus
existimatur versari. Reliquę autē dūc *Χόρσος* et *Ταί* dicuntur: q̃ cir/
cum polum versantur.

Quia inter duas Arcos collocatus videtur corporis
sinu facto arcton minorem ita concludere: ut pene pe/
des eius tangere videatur: cauda autem flexa caput
maioris attingere: suo capite tāq̃ reducto: circulus
arcticum attingens: corpus ut in spheram complica/
ri: et si quis diligentius attenderit: videre poterit caput draconis
ad maioris vrsę regionē eandē collocari. hic habet i vtroq; tem/
pore stellas singulas. In oculis singulas. In mento vnā: et toto
corpore reliquo passim claras decē: ita ut omnino sit stellarū .xv.

Dextro

Visa minor

Visa maior

Artrophilax huius manū sinistrā circulus arcticus
includit: ita vt neq; occidere neq; exoriri videat.
Ipse enī positus ab arctico circulo ad estinū defini
tur inclinatus in longitudinē. dextro pede estiuo cir
culo nixus. huius humeros et pectus a reliquo cor
pore diuidit circulus: qui per vtrosq; polos transiens tangit arie
tem et chelas: hic quidē cum tauro et geminis et cancro et leone oc
cidit: ideo sero occidere dicī: q̄ magis erectus a pedibus perue
nit ad terram. At exoricens citius q̄ chele videī. Habet autem in si
nistra manu stellas quatuor: quę nunq̄ occidere vident. In capi
d

se stellam vnā. In vtroq; humero singulas. In vtraq; māma lin/
gulas. sed clariore dextrā: et sub ea alterā obscurā: et i cubito dextro
clarā vnā. In zona vnā clari⁹ ceteris lucentē. hec stella arctur⁹ ap/
pellat^r. In vtriusq; pedib⁹ singulas: quę oīo sunt quatuordecim.

Boetes

Bronā humero sinistro prope contingere arctophi
lax videt^r: quę ante engonasin dextri pedis calce cō/
iungit. hec cancro et leone exoriente occidere: cū scor/

pione exoriri p[er]spicitur. habet aut[em] stellas nonem in rotundo dis-
positas. s[ed] ex his tres clarius ceteris lucentes.

Corona

Engonasin. hic positus inter duos circulos arcticum
et estivum: vrisq[ue] pedibus et dextro genu quem an-
te diximus arcticu[m] circulu[m] finit. Ita tamen ut dextro
pede prioribus digitis circulu[m] terminet: sinistro aut[em]
toto caput draconis opprimere conet[ur] humeris aut[em]
velut sustinens circulu[m] estivu[m] et manu dextra proiecta tangens. Le-
va aut[em] e regione ad sinistru[m] genu porrigens equali intervallo circu-
li estivi et genu sinistri. hic occidens capite prius q[uam] reliquo cor-

d 2

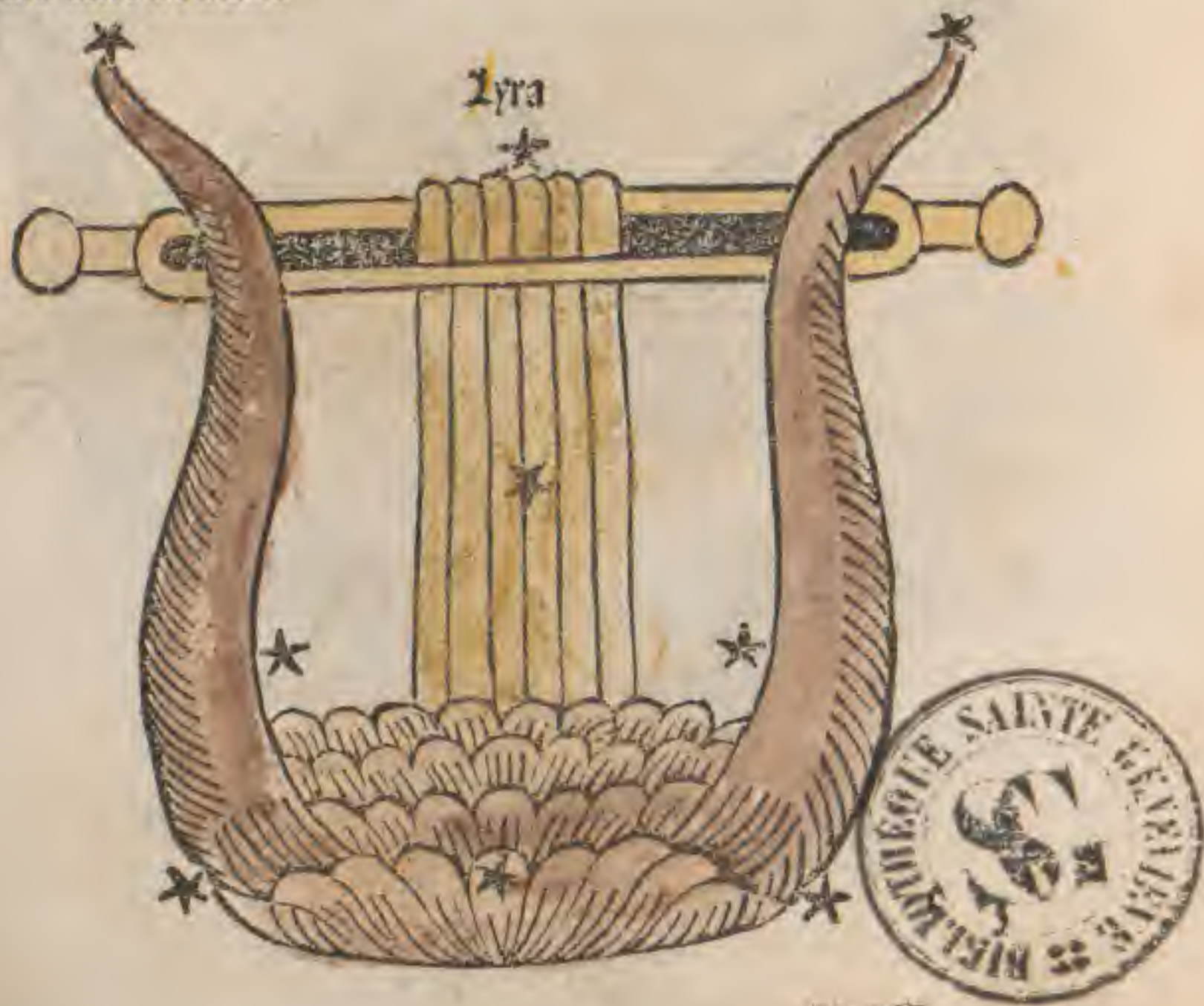
poze devenit ad terram: qui cum totus occidit vt pendere pedibus
ex arctico circulo videatur. Exoniēs ante pedibus q̄ reliquis mē/
bris. Habet autem in capite stellā vnā. In sinistro brachio vnā:
In vtroq; humero singulas clare lucentes. In manu sinistra vnā.
In dextro cubito vnā. In vtroq; latere singulas: sed clariozem
in sinistro. In dextro femore duas. In genu vnā. In poplite v/
nam. In crure duas. In pede vnā que dicitur clara. In sinistra
manu quattuor. quas pellē leonis nōnulli esse dixerunt. Ita sunt
omnino decem ⁊ nouem.

Hercules

Lyra: hec posita est contra regionē: eius loci qui ē in /
 ter genu z manū sinistram eius: qui engonasin voca /
 tur: cuius ipsa testudo spectat ad arcticū circulū. Sū /
 mum autē cacumen ad polū notium contendere vi /
 detur. Hec lyra virgine exoriente occidere videt: z cū /
 sagittario exoriri perspicitur. Habet autē in ipsis testudinis late /
 rib⁹ singulas stellas. In summis cacuminib⁹ corū que in testudi /
 ne vt brachia sunt coniecta singulas. In medijs iisdem quas hu /
 meros Eratosthenes fingit singulas. In scapulis ipsius testudi /
 nis duas. In ima lyre que vt basis totius videtur vnam: z ita o /
 mnino sunt nouem.

Loz. Huius una ala est ad circunductionem huius cir-
culi: qui arcticos vocat: contingens extremum pe-
dem sinistrum eius: qui engonasin vocat. Sinistra autem
habet alam paululum extra circulum aestiuum pene con-
iungens pedibus pegasi: aestiuus autem circulus rostrum eius
a reliquo corpore dividit: Lauda iungit extrema cum capite cephei.
hic cum virgine et chelis occidens: prius capite quam reliquis mem-
bris devenit ad terram: exoritur autem cum capricorno. hic habet
in capite stellam clare lucentem unam. In collo alteram pari fulgore
In utrisque penis quinas Supra caudam unam. oio habet stellas. xiiij.

Cyrus

Cephe⁹ a tergo minoris arcti constitut⁹ includit⁹ arctico
circulo a pedib⁹ ad pect⁹: ut p⁹ter b⁹ueros & caput ei⁹
nihil occidere videat⁹: nec lōge abest a flexu draconis
quē capite primū efficere videt⁹. cephe⁹ aut⁹ manib⁹
vtrisq⁹ p⁹iectis figurat⁹ rāto dissidet i⁹ternallo a pedi
b⁹ arcti minoris q⁹tū spatiū iter pedes cephei videt⁹. hui⁹ caput scor
pione exoro occidere: cū sagittario exoriri videt⁹. hic aut⁹ habet in
capite stellas duas. In manu dextera vnā. In cubito obscurā vnā
In sinistra manu & in b⁹uero singulas. In dextero b⁹uero vnā. In
zona quē mediū ei⁹ diuidit corp⁹ tres stelle clare vident⁹. In late
re dextro obscurā vnā. In sinistro genu duas. In vtrisq⁹ pedibus
singule. Supra pedes stelle. iij. hic tot⁹ oio stellarū numer⁹. xix.

Cassiopeia sedēs in siliquaastro collocata ē. cui⁹ sedi/
lis ⁊ ipsi⁹ cassiopcię pedes positi in ipsa circūductio
ne circuli qui arcticos vocat. effigies autē corpis ad
ęstiuū circulū peruenit: quē capite ⁊ dextera manu
tangit. hęc ppe mediā diuidit circul⁹ is lacteus ap
pellat. p̄xime cephei signū collocatū. hęc occidens cū scorpiōe ca
p̄te: cū sedili resupino ferri p̄spiciūt. Exoriri aut cū sagittario. hui⁹
i capite stella ostēdit vna. In vtroq; humero vna. In mamilla de
xtra clara vna. In lūbis magna vna. In sinistro femore duas. In
genu vna. In pede ipsi⁹ dextro. i. In q̄drato quo sella dōfmat. i.
In vtrisq; singulę clari⁹ ceteris lucētes. hęc igit ē oīo stellaz. xiiij.

Andromeda ppe cassiopēiā supra caput persei breui
 intervallo dissidēte pspiciit collocata: manib⁹ diversis
 vineta vt antiquis historijs ē traditū: cui⁹ caput eq̃
 pegasi vētri coniungit. Eadē enī stella vt vmbilicus
 pegasi ⁊ andromedę caput appellat. hui⁹ medium
 pect⁹ ⁊ manū sinistrā circūl⁹ estiuus diuidit. Occidit autē cū pīse
 de duobus secūdo: quē andromedę subiectū brachio supra dixi/
 mus. Exoritur libra ⁊ scorpione capite pīnsq̃ reliquo corpe pue/
 nit ad terrā. Exoritur autē cū piscib⁹ ⁊ ariete. Hec vt supra diximus
 habet i capite stellā clare lucentē vnā. In vtroq; humero vnā. In
 cubito dextro vnā. In ipsa manu vnā. In sinistro cubito vel in

brachio etiam. In manu altera. In zona tres. Sup zona quatuor.
In utroq; genu vnam. In pedibus autem binas. Ita omnino est
stellarum numerus. xx.

Perseus huius sinistrū crus & humerū leuū: circulus
est ians a reliquo corpore diuidit. Ipse manu dextra
arcticū circulū tangit: dextro pede caput erige pre/
mere velut currens videt. Idē occidens sagittario &
capricorno exorto inclinat ad caput verius: cū ariete
& tauro rectus exort. Habet at i utroq; hūero stellā vna. In manu
dextra clare lucentē vnam qua falcē tenere dicit: quo telo Borgonā

Perseus

interfecit. In sinistra alteram qua caput gorgonis tenere existima-
tur. habet preterea in ventre stellam unam. In lumbis alteram: in de-
xtero femore unam. Ad genu in tibia unam. In pede unam obscuram.
In sinistro femore unam. In genu alteram. In tibia duas. In sini-
stra manu quod gorgonis caput vocat stellas quatuor. omnino est
stellarum numerus decem et septem. Caput eius et falx sine sideribus ap-
parent. Hinc Aratus cum diceret inter sidera cyconis menon figu-
ratur: acceperunt complures eum puluerulentum dicere: quod
minime convenit posse inter sidera etiam puluerulentum accipere.
Quod si esset: dignior erat orion cui idem ascriberetur: Primum
quod assidue est venatus et semper in terra fuit. Deinde adhuc in-
ter sidera venari videtur. Persens autem qui assidue volabat: non
potest pulcre habere. Quid igitur est cum vellet aratus eum cur-
rentem obscure significare: usus etholorum consuetudine ceconis
menon dixit: etholi enim cum volunt aliquem decurrere significa-
re ceconisse dicunt id: Quod aratus voluit demonstrare: non ut
illum volante assidue puluerulentum dicat. Quod a multis perperam
est intellectum.

Henochus autem circulo estivo genuum sine preterea hu-
mero sinistro usque ad zonam dividit ab eo: quem su-
pra lacteum orbem diximus. Huius dexter pes tau-
ri cornu sinistro stella coniungitur: id est una manu ut
loza tenens figuratur. Cuius in humero sinistro ca-
pra. In manu autem duo. hedi stellis formati dicuntur. Totus autem
pedibus persei subiectus: caput habens contra virgem maioris aspe-
ctum. Hic occidere sagittarii et capricorni exortu videtur. Exoriri au-
tem opbiuleo et engonasi occidente. habet preterea stellam unam
in capite. In utroque humero unam. sed in sinistro clariorem que
vocatur capra. In utroque cubito unam. In manu duas que hedi
appellantur stellis prope occidentibus formati. Ita omnino sunt
numero septem.

Auriga

Ophiuleus inclinatus a capite: vt qui resupinari vi/
detur manib⁹ anguē tenere figurat⁹ est. Huius an/
tē humeri ab æstiuo circulo diuidunt^r a reliquo cor/
pore Ipse genuū sine ab æqnoctiali terminat^r circu/
lo: Pede sinistro premens oculos: dextro autē testu/
dini scorpionī innix⁹ Anguis autē qui ab eo tenet^r prope extremo
ore coronā contingens: mediū precingit ophiuleum: a cauda bre/
uior q̄ superiore corpore qua man⁹ sinistra ipsius signi figuratur:
ita tamen vt extrema cauda circulū equinoctialē cum aquilę cauda
iungat. Occidens autem exortu geminorū cancri & leonis perue/

nit ad terrā. Exorietis autē cū scorpione ⁊ sagittario apparet. hic
 habet i capite stellā vnā. In vtroq3 hūero singulas. In sinistra
 manu tres. In dextra manu. iij. In lūbis. ij. In vtroq3 genu sin-
 gulas. In dextro crure vnā. In vtroq3 pede singulas. s3 clariore in
 dextro. Itaq3 ē oīo stellarū numer⁹. xviij. Anguis autē habet i sum-
 mo capite stellas. ij. Sub capite. iij. vno loco oēs. Ad manū ipsi⁹
 ophiūci sinistrā. ij. s3 que maxie ad corp⁹ eius accedit clariore. Et i
 dorso anguis ad ipsā corpis coniunctionē quinq3. Et i prima cur-
 uatura eandē quattuor. In secunda caput versus habet stellas sex.
 Ita est omnino stellarū numerus. xxiiij.

Serpentarius

Sagitta inter duos circulos estiuus ⁊ equinoctialem
signo aquile supposita diuidit ab eo circulo q̄ vtro/
q̄ polo subiectus ad cancerum ⁊ capricornum perue
nit. huius acumen ad equi pedū regionem spectat.
Altera pars ad humeros opibulci tēdit. Hęc occidit
virginis ortu. oritur autem cum scorpione. Habet omnino stellas
quattuor: quarum vna in principio materie Altera in medio. vne
reliq̄ue in eo loco quo ferrū solet affigi: diuerse videntur.

Quia ala dextra non multum extra circulum equi-
noctialem prodire: sinistra autem non longe a capi-
te opbiacti figurata videtur. Preterea rostrum eius
a reliquo corpore diuidit circulus que supradixim⁹ a
cancro ad capricornum peruenire. Disiecta autē fi-
nitur ab eo quem supra lacteum orbem demonstrauimus esse. Hec
exorto leone occidit. Exoritur autem cum capricorno habens in ca-
pite stellam vnam. In vtraq; pēna vnam. In cauda vnam. Itaq;
omnino sunt quattuor.

Delphin non longe ab aquile signo figurat: in curua
tione caudę nouissime equinoctialis circuli circum/
ductione tangit: capite prope cōtingēs equi pega/
si rostrū. hic exoritur cum sagictarij posteriore parte
Occidit autē cū virgo exorta est a capite. Habet au/
tem in capite stellas duas Supra caput ad verticē duas alias. Ad
ea quę in ventre velut penne videntur habet stellas tres. In scapu/
lis vnam. In cauda duas. Itaq; oīo sunt stelle numero. x.

Delphin

Erius arcticū circulū spectās pedib⁹ estivo orbe ni/
ti: extremo ore caput delphini tāgere videt: aquarii
manū dextrā ceruici sua pīungēs ⁊ vtriusq; piscibus
clausus quos in duodecim signis postea demon/
strabimus. Huius in stellis corpus apparet vsq; ad

Umbilicū deformatū. Qui occidit eūz pīſce de duobus primo: qui
 ſupra tergum eius eſt fixus. Exoritur cum Aquario toto ⁊ Piſce
 cū quo occidit: ⁊ manu aquarij dextra. Hic habet: in roſtro ſtellas
 duas obſcuras. In capite vnā. In maxilla vnā. In vtriſq; aurib⁹
 ſingulas. In ceruicibus quatuor obſcuras. ſed maxime lucet que
 capiti proxima apparet. In humero clarā vnā. In pectore vnā
 Inter ſcapilio vnā. In umbilico nouiſſimā vnā: que andromedę.
 vocatur. In genibus vtriſq; ſingulas. In vtriſq; poplitibus ſin-
 gulas Ita ſunt omnino numero: decem ⁊ octo.

Equus

Eltozon autē ē in triangulū deformat: equis quo/
dā mō laterib⁹ duobus: vno breuiore sed ppe equali
reliquis: Inter estiuū ⁊ equinoctiale circulū supra
caput arietis: nō longe ab andromedeꝝ dextro crure
⁊ persei manu sinistra collocatū: Lū ariete toto oc/
cidens. Exoriens autem cum eiusdē dimidia priore parte. Habet
autem stellam: in vnoquoqꝫ angulo vnā.

Triangulus

Nunc protinus duodecim signorū figurationē dice/
mus. Quorū est princeps Aries in equinoctiali cir/
culo consistens: caput ad exortum habens euerſū:
Occidens a primis pedibus ⁊ exoriens: caput infra
triangulū quod supra dixim⁹ tenens collocatū: pe/

dibus prope contingens caput Piscicis. habet aut in capite stel-
lam vnā. In cornib⁹ tres. In cervice tres. In pede priore de pri-
mis vnā. Inter scaplio quattuor. In cauda vnā: sub ventre vnā.
In lumbis tres. In pede posteriori vnā. Que sunt omnino
numero decem et octo.

Taurus ad exortum signorum dimidia parte collo-
catus: ut incipere genu ac desigere ad terram videt.
Caput eodem habens ac tenui. Genia ei⁹ reliquo
corpe diuidit circul⁹ æquinoctialis. Lorum sinistro ut

c 2

supra diximus cōiungit cū sinistro pede eius: qui auriga appellat.
Inter hui⁹ finitionē corporis et arietis caudā stelle sūt: quas ver/
gelias nostri greci autē pleiadas appellauerūt. hic auersus occidit
et exoritur. Habet in cornib⁹ singulas stellas: sed in sinistro clariore.
Utrisq; oculis singulas. In fronte media vnā: Ex quib⁹ locis cor/
na nascunt^r singulas: quę septē stelle hyades nūcupant^r. Et si nō/
nulli quas duas diximus nouissimas stellas negauerint esse: ut o/
mnino hyades essent quinq;. Pręterea in sinistro genu priore ha/
bet stellā vnā. Et super ungulā vnā. In dextro genu vnā. et In/
ter scapilio tres: nouissimā earū ceteris clariore. In pectore vnā:
Quę sunt omnino pręter vergilias quatuordecim.

Taurus

Gemini ab aurige parte dextra supra orionē colloca-
ti videntur: ita tñ vt orion inter taurū & geminos sit
cōstitut⁹: capita eoz diuidunt a reliquo corpore: cir-
culo eo qui estinū diffinire supra est dictus Ita vt
cōplexa corpa iter se tenentes. Occidāt directi a pe-
dib⁹ Exoriant⁹ aut inclinati vt iacentes. Sed is qui cancro ē proxi-
mus. habet in capite stellā vnā clarā. In vtrisq; humeris singulas
claras. In dextro cubito vnā. In genib⁹ vtrisq; singulas. In pe-
dibus vtrisq; singulas. Alter autē in capite vnā. In sinistro hume-
ro vnā. In dextro alterā. In vtrisq; manibus singulas. In de-
xtero genu vnā. In sinistro genu alterā. In pedib⁹ vtrisq; singulas
& infra sinistrū pedē vnā que tropus appellat⁹. & sunt. xviij.

Gemini

e 3

Cancer. hunc mediū diuidit circulus estiuus ad leo/
nis exortus spectantē: paululum supra caput hydre
collocatū Occidentē ⁊ exorientem posteriore corpo
ris parte. hic autem habet in ipsa testa stellas duas
que asini vocantur: de quibus ante diximus. In pe
dibus dextris singulas obscuras. In sinistro pede primo duas. In
secundo duas obscuras. In tertio vnam. In quarto primo vnam
obscurā. In ore vnā. In ea que chela dexterioꝝ dicit̃ tres similes:
non grandes. In sinistra similes duas. Et ita est omnino stellaz
numerus decem ⁊ octo.

Cancer

Leo spectans ad occasum supra corpus hydre a capi-
te qua Laccer instat: vsqz ad mediā partem eius con-
stitut⁹ medi⁹ estimo circulo diuiditur: vt sub ipso
orbe priores pedes habeat collocatos Occidēs a ca-
pite ⁊ exoriens. hic habet in capite stellas tres. In
cernicib⁹ duas. In pectore vnā. Inter scapilio tres. In media cau-
da vnā. In extrema alterā magnā. Sub pectore duas. In pe-
de priore vnā clarā. In ventre clarā vnā. Et infra alteram ma-
gnā vnā. In lumbis vnā. In posteriore genu vnā. In pe-
de posteriore clarā vnā. Et ita est omnino numerus stellarum
decem ⁊ nouem.

leo

e 4

Virgo infra pedes boetis collocata: capite postero /
rem partē leonis: dextra manu circulū estivalē tan /
git: ac inferiorē partē corporis: supra cornū & hydrē
caudā habere perspicit. Occidens capite prius q̄ re /
liquis membris. Hui⁹ in capite est stella vna obscura.
In vtriusq; humeris singule. In vtriusq; pennis bina: q̄z vna stella
que est in dextra penna ad humerū defixa protrigot vocat. Pre /
terea habet i vtriusq; manib⁹ singulas stellas: q̄z vna que ē i dextra
manu: maior & clarior spicit. In veste aut habet passi dispositas
stellas septē. In vtriusq; pedib⁹ singulas. Oio stellaz numer⁹ xvj.

Virgo

Corpij prior pars que Chele dicitur ita p̄mit ab equi/
noctiali circulo: ut eū sustinere videat̄. Ipse aut̄ pe/
dibus ophiūci de quo supra dixim⁹ subditus extre/
ma cauda circulū hyemalē cōtingere videt̄. Neq; lō/
ge est ab eo qđ pro hostia centaurus ferre prospicit̄.
Occidit autē inclinato capite: exoritur erect⁹ a chelis. Hic habet stel/
las in his que chele dicunt̄ in vnaquaq; earū binas: ex quib⁹ pri/
me sūt clariores: Preterea habet in fronte stellas tres: quarū me/
dia est clarissima. Inter scapilio tres. In ventre duas. In cauda
quinq;. In acumine ipso quo percutere existimat̄ duas. Omni/
no stellarum. xix.

Scorpius

Sagittari⁹ autē spectās ad occasum: cētauri corpe fi-
gurat⁹ velut mittere sagittas: incipiēs a pedib⁹ vsq;
ad humeros In hyemali circulo collocat⁹ ita vt ca-
put eius solū extra cū circulū quē supradixim⁹ ap-
parere videat⁹: cui⁹ arcus lacteo circulo medi⁹ diui-
ditur. ante pedes ei⁹ est quedā corona stellis effecta de qua pri⁹ di-
xim⁹. hic preceps occidit. Exorīt direct⁹. Habet autē in capite stel-
las duas. In arcu duas. In sagitta vnā. In dextro cubito vnā.
In manu priori vnā. In ventre vnā. Inter scapilio duas. In cau-
da vnā. In priori genu vnā. In pede vnā. In inferiori genu vnā.
In pollice vnā. Omnino est stellarū quindecim. Corona autē cen-
tauri est stellarum septem.

Sagittarius

Capricornus ad occasum spectans et totus in zodiaco circulo deformatur: cauda et toto corpore medius dividitur ab hyemali circulo: suppositus aequiij manui sinistree: occidit autem preceps: exoritur autem directus. Sed habet stellam in naso una: Infra ceruicem una. In pectore duas In priore pede una. In priore eodem altera. Inter scapilio habet stellas septem. In ventre septem. In cauda duas. Et ita est omnis stellarum. xxij.

Aquarius habet pedes in hyemali circulo fixos: manum autem sinistram usque ad capricorni porrigens tergum dextram iube pegasi prope attingens: spectat ad exortum: qui cum ita sit figuratus: necesse est eum corpore prope resupinato videri. Effusio aque peruenit ad eum per

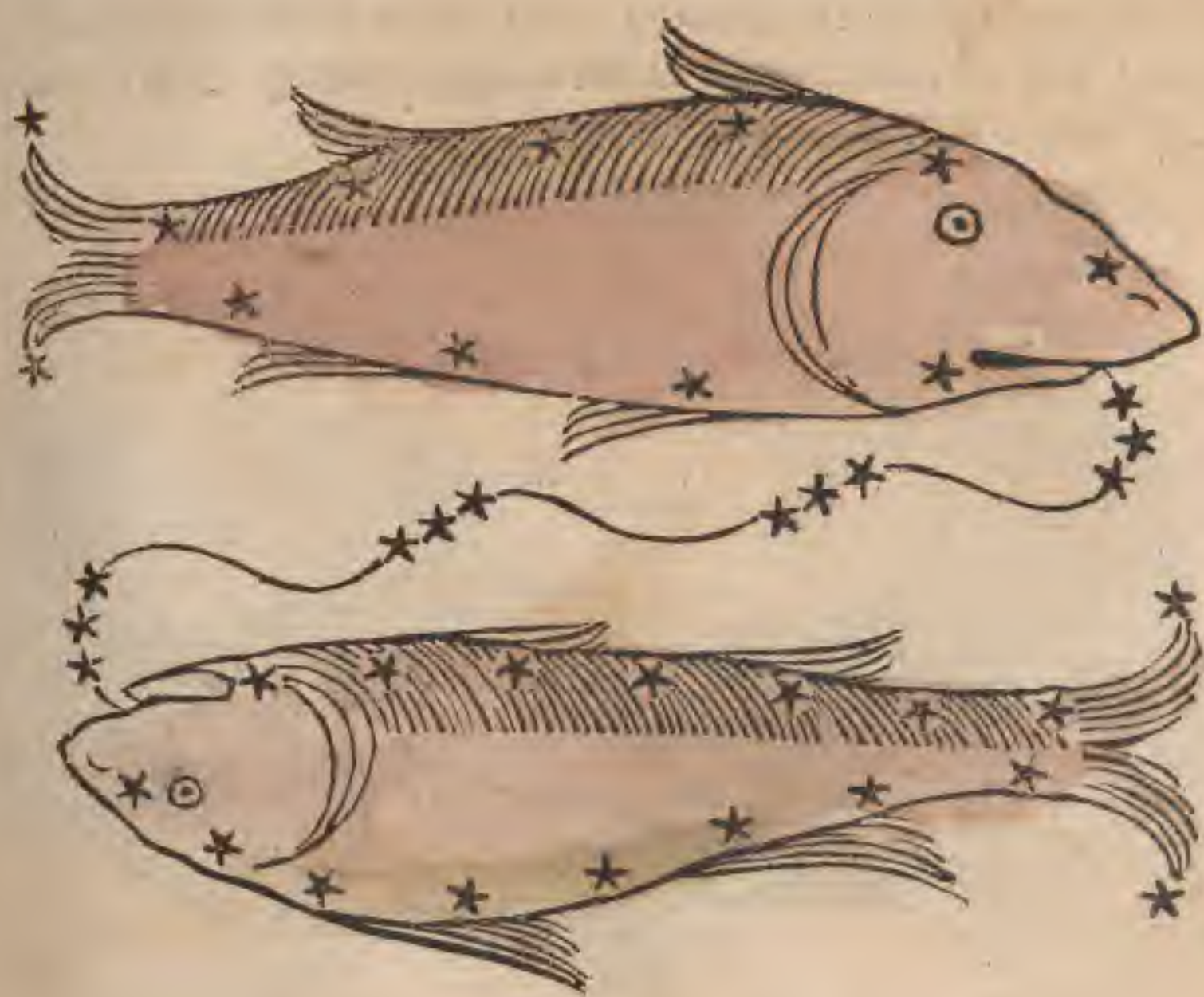
scem qui solitarius figurat de quo posterius dicemus. Sed aqua-
 rius et occidit et exoritur capite prius quam reliquis membris. Hic ha-
 bet in capite stellas duas obscuras. In utrisque humeris singulas
 magnas. In sinistro cubito unam grandem. In manu priori unam
 In utrisque mammis singulas obscuras. In lumbo interiore unam.
 In utrisque genibus singulas. In dextro crure unam. In utrisque pe-
 dibus singulas. Omnino est stellarum quatuordecim. Effusio aque
 cum aquario ipso est stellarum triginta. Sed in his omnibus pri-
 ma et nouissima clara.

Aquarius

Pisces horū alter Notus: alter boreus appellat. Ideo q̄ vn⁹ eorū q̄ boreus dicit̄ inter equinoctialē & estiuū circulū sub andromedę brachio collocatus: & arcticū poliū spectans cōstituit̄. alter aut̄ est in zodiaci circulo extremo sub scapulis equi: nō lōge ab equinoctiali circulo collocat⁹ spectās ad occasū. Hi pisces quibusdam stellis vt lineola ab arietis pede primo cōiungunt̄: quoz inferior ante occidere & exoriri videt̄. Habet aut̄ stellas decem & septē. Et boreus omnino duodeci. Coniunctio eorū habet ad aquilonē spectans stellas tres. ad alterā partē tres. Ad exortū tres. In commissura tres: omnino duodeci. Horū cōiunctionē quę a pede arie /

Pisces

ris primo notat arat⁹ grece.

Licero nodū celestē dicit:
q̄ utrunq; volūt signiicare: cū nodū nō solū pisciū: sed etiā totius
spherę esse: quo enī loco est circul⁹ ab arietis pede D/3 esembrios
dicit: qui meridiē significet. ⁊ quo loco is circulus mesōcorinos con
iungitur: ⁊ transit equinoctiale circulū: in ipsa coniunctione circu
lorum nodus piscium significat: quia cum non modo nodū pisciū
sed etiam celestium nodum appellauerunt.

Pistrix a media cauda diuidit^r ab hyemali circulo spe
ctans ad exortus: rostro ppe posteriore arietis pe
dē iungēs: huius priorē partē corporis: quę spectat
ad exortus prope alluere flumē eridani videt^r. Hęc
cadit exorto-cancro ⁊ leone: Exort^r autē cū centau
ro ⁊ geminis. s; habet in extrema cauda stellas duas obscuras. Ab
eo loco vsq; ad reliqui corporis curuaturam quinq;. Sub ventre
sex. Omnino sunt tredecim.

Eridanus à sinistro pede profectus orionis et per-
ueniens usque ad pistrinam: rursus diffundit usque ad
lepons pedes et protinus ad antarcticum tendit cir-
culum. Huius figurationem circa us byemalis diui-
dit ab eo loco quo prope coniungitur ceto: hic scor-
pione et sagittario exorto occidere: Exoriri autem cum geminis et can-
tro videtur. Habet autem stellas in prima curuatura tres. In secun-
da tres. Item in tertia usque ad nouissimam septem. Omnino est stel-
larum numero tredecim.

Eridanus flumen

Lepus autem infra sinistrū pedem Orionis p̄ hye/
malē circulum fugiens: ab eo inferiore parte cor/
poris diuisus. Decidit sagittario exorto: oritur cū
leone. Habet autem stellas in vtriusq; auribus sin/
gulas. In corpore passim dispositas duas. In pe/
dibus prioribus singulas. Et ita est omnino stellarū sex.

Lepus

Orión: hunc a zona et reliquo corpore equinoctialis
circulus diuidit. cū tauro decertantē collocatū: de/
xtra manu clauā tenentē et incinctū ense: spectantē
ad occasum: et occidentē exorta scorpiōis postērio
re parte et sagittario exoriēte: cū cancro autem toto
corpore pariter exurgentē. Ibi habet in capite stellas tres claras.
In utrisq; humeris singulas. In cubito dextro obscurā unam. In
manu similem unam. In zona tres. In eo quo gladius eius defor
matur tres obscuras. In utrisq; genibus singulas claras: In pedi
bus singulas obscuras. Omnino sunt decē et septē.

Orion

f

Canis leporē fugientē consequēs posteriorib⁹ pedi/
bus diuidit ab hyemali circulo: pedē dextrū orionis
pene suo capite coniungēs: capite ad occasum spe/
ctans. sed caput ad equinoctialē circulū tendit. Oc/
cidit oriente sagittario: exoriens autem cum cācro.
Hic canis habet in lingua stellam vnā. quę canis appellatur. In
capite autem alterā: quam nonnulli syrion appellant de quo pri/
mū diximus. Pręterea habet in vtrisq; aurib⁹ obscuras singulas:
In pectore duas. In pede priore tres. Inter scapilio tres. In sinis/
tro lūbo vnā. In pede posteriore vnā. In pede dextro vnā. In
cauda quattuor. Omnino sunt decē & nouē.

Canis maior.

Procyon. hic in lacteo circulo defixis pedibus eque
noctialem circulum tangit. Spectat ad occasum ut
inter geminos et cancrum constitutus: qui quod ante
maiores canem exoritur procyon est appellatus.
hic autem occidit exortu capricorni: exoritur cum leo
ne. et habet unam stellam in capite et aliam in pectore. In lumbo
unam. Sed est omnino stellarum numerus trium.

Canis minor

Argo: hui⁹ puppis byemalēn circulum ⁊ maioris
canis caudā contingens inferiore parte: nouissime
naui^s inclināta antarcticū circulū tangit. Occidens
sagictario ⁊ capricorno exorto vt in mari collocata
exoriens cum virgine ⁊ chelis. Hec habet in puppi
ad singula gubernacula: ad primū stellas quinq; Ad alteram quat
tuor. Circum carinā quinq; ⁊ sub reiectum quinq; Ad malū quat
tuor. Ita tota est stellarum viginti trium. Que quare nō sit tota in
mundo collocata prius diximus.

Centaurus hic ita figurat: vt i antarctico circulo niti
pedibus: humeris byemalē sustinere videat: capite
ppe caudā hydre cōiungēs: hostiā dextra manu te/
nēs supinā: q̄ pedib⁹ et extremo ore circulū byemalē
tāgit inter eū et ātarcticū orbē collocatā: Cētauri aut
crura a reliquo corpe diuidit circul⁹ qui lacte⁹ appellat. hic spectās
ad ortus signorū: tot⁹ occidit aq̄rio et piscib⁹ exortis. Exortit aut cū
scorpione et sagictario. Habet at stellas supra caput tres obscuras:
In vtrisq; humeris singulas claras. In cubito sinistro vnam. In
manu vnā. In medio pectore equino vnā. In priorib⁹ poplitibus
vtrisq; singulas. Inter scapilio quatuor. In vētre duas claras. In
cauda tres. In lūbo equo vnā. In genib⁹ posterioribus singulas.

Phyllirides

f 3

In poplitibus singulas. Omnino sunt. xliij. Hostia autem habet
in cauda duas. In pede de posteriorib⁹ primo vnā. In vtriusq³ pe-
dibus vnā. Inter scapilio vnā clarā: et in priore parte pedū vnā
Infra alterā. In capite tres dispositas. Omnino sūt numero. x.

Ra antarcticū circulū ppe tangēs: iter hostie caput
et scorpionis caudā extremā collocat. Occidēs arie/
tis exortu: exorietur cum capricorno. Hec habet in
summo cacumine circuli vbi formā stellas duas: et
in imo alteras. Et ita ē omnino stellarū quattuor.

Ara

Hidra trium signorum longitudinē occupans cancri
 leonis z virginis: inter equinoctialē circulum z bye
 malem collocatur: Ita tamen vt caput eius con/
 tendens ad signū id quod procyon vocat: z totius
 bydre pprie quarta pars inter estiuū z equinoctia/
 lē circulū videat. Lauda aut extrema pene cētauri caput tegēs: su/
 stinet in dorso Cornū: rostro corpus eius tangentē z toto corpore
 ad craterem tendentē: qui satis longo discidente intervallo prope
 nter leonem z virginem constitutus videtur inclinatio ad caput

hydre q̄ occidit aquario ⁊ piscib⁹ exortis. Oritur autē cū his signis
de quib⁹ supradixim⁹. Habet autē in capite stellas tres. In prima
a capitis curuatura sex. sed earū nouissimā clarā. In secūda curuatu
ra tres. In tertia quattuor. In quarta duas. In quinta vsq; ad cau
dā octo: oēs obscuras. Ita sunt numero. xxvj. Corn⁹ autē habet in
guttore stellā vnā. In pēnis duas. Infra pēnā caudā vers⁹ duas.
In vtrisq; pedib⁹ singulas. omnino sunt septē Supra primā hy/
dre curuaturā crater posit⁹ habet in labris stellas duas. Infra au/
tem ansas duas obscuras. In medio cratere duas. ad fundū duas
Omnino sunt octo.

Piscis autē q̄ notus dicit̄ iter hyemale ⁊ antarcticum
circulū media regione collocat⁹ spectare ad exortū
videt̄ iter capricornū ⁊ aq̄riū ore excipiens aquā que
fundit̄ ab aquario. hic occidit oriente cācro. Exort⁹
autem cū piscib⁹ Sed ē stellarū omnino. xij.

Pisces

Que ad figurationē siderum pertinent: ad hunc finem nobis erūt
dicta. Reliqua protinus dicemus.

Clarissimi viri Jginiij De quinqz circuloz inter corpora celestia
notatione. z planetis Liber Quarrus z vltimus.

Noniam i initio sphere circuli. v.
quomodo efficeret ostendim⁹ neqz
eos corpore siderum innotauimus:
z si duo nouissimi nūbit ad solis cur
sum pertinet: hoc est arcticos et an
tarcicos: de medijs dicem⁹. iij. Sz
quoniā arat⁹ quattuor circulis sphe
ram plurimum valere dicit: neqz eo
rum aperte quenqz demonstrat: vo
luntatem nostrā apertius ostēdem⁹
Et quemadmodum in initio fecim⁹.

a boreo polo sumemus exordium.

Igitur estiuum circulum vnum de quattuor esse di
cemus: qui therinos tropicos vocatur: quo circulo
estatem confici demonstrauimus. z si non nemo
dubitāt: quare nō vtriqz circuli hoc est estiuus z hye
malis vno nomine appellentur. ideo qz quem nos
estiuum diximus nonnullis hyemalis fiat: z quo circulo hyemem
confici diximus: eo circulo alijs estas sit. Qd si voluerit itelligē id
ad nostras collocationes mūdi esse demonstratū: q inter estiuum
circulum z arcticon sumus constituti: nō ad illorum spheram qui
ab hyemali circulo antarcticum habitantes nobis antipodes di
cuntur. facilius ad nostrā accesserint voluntatē. Si quis enim vo
luerit eorum quos antipodas dixim⁹: qui inferiore a nobis circu
lo constituti videntur spheram facere: non imerito nostrum hye
malem sibi estiuum circulum finxerit. Aut si quis scriptorum com

mentionem faciens obscure voluerit antipodas demonstrare. & dixerit quibus in capricorno estas summa: aut in cancro hyemis maxima fiat: non imperita ratione acutissime dixisse videbitur. Quod cumque enim nostris circulis contrarium dixerit: id illis erit rectum. Sed ne longiore sermone preter consuetudinem utamur: ad incertum reuertamur.

In estivo circulo de quo primum dicere institimus hec signa siue partes eorum perspiciuntur. Capita geminorum anrige genu utrumque vel sinistrum Persei crux & humerus sinister. Andromeda autem a pectore sed manu sinistra diuiditur. Atque ita evenit ut caput eius cum toto pectore & manu dextra videatur esse: inter estivum & equinoctialem circulum: reliquum autem inter estivum & arcticum finem. Preterea in eodem estivo circulo: pedes equi pegasi videntur positi: & caput a reliquo corpore diuiditur oloris: & alae sinistrioris ut volantis pars non magna. Ophiolus humeris ut circulum sustinere videtur. Virgo prope hunc contingens a capite. Inter hunc & equinoctialem circulos collocata est ut fulgens ad austrum. Leo a pectore ad lumbos diuiditur ut caput eius & corporis superior a cruribus pars: inter hunc & arcticum circulum videatur. Inferior autem pars inter estivum & equinoctialem circulum. Cancer autem sic diuiditur medius: ut inter duos oculos eius: circulus traiectus existimetur. In his signis & hoc: ut ante diximus: circulo cum vehitur sol: evenit nobis: quod hac inclinatione mundi utimur: ut sint dici de partibus octo partes. v. Noctis autem. iij. Neque ita tamen ut ex horologiis sed ex sphaerae ratione. Cum enim sphaeram ita constitueris ut circulus is qui arcticus vocatur semper appareat. huncque autem antarcticus exoriatur. atque ita sphaera est constituta. si volas circulum estivum diuidere in partes. viij. ex his inuenies partes. v. in sphaera apparere. tres autem infra tanquam sub terra esse. At aliquis dixerit cur sphaerae circulos diuidamus in partes. viij. potius quam duodecim. aut

quot libuerit alias partes: hic non sphaeram sed se fallere hac ratio
ne inuenietur porro arbitror. Si enim ita fecerit ex aestiuo circulo
partes. xij. ex his partes. viij. et dimidium partis apparere. quat-
tuor autem et dimidium sub terra inueniet esse. Itaque euenit ut cum
ad. viij. partes addita dimidia sit: simili ratione ad partes quattuor.
accedat pars dimidia: et fiant supra terram partes. viij. et dimidium
partis. reliquum autem sub terra: quod est partes. iij. et dimidium
Igitur oportet intelligere ut non in minutis partibus et dimidijs
fiat. sed certis numeris conficiatur ut euenit in partibus octo. Pre-
terea quoniam sphaera diuisa in partes. xxx. euenit ut ab aestiuo ad
hyemalem sint partes. viij. nimirum certe eos circulos diuidem⁹
in partes. viij. Preterea quoniam ab aestiuo circulo ad equinoctia-
lem sunt partes. iij. de. xxx. Et rursus ab equinoctiali circulo ad
hyemalem de partibus. xxx. partes. iij. et ita nihilominus equino-
ctialis ipse per se circulus medius diuiditur: ut dimidia pars eius
sit sub terra de partibus. viij. partes quattuor et totidem supra: et to-
ta ratio ad octauam partem perueniat: non dubium est quin recte
diuidatur in partes. viij. Preterea cum sol per hos circulos cur-
rens iter annuum conficere videatur: et ab omnium signorum octa-
ua parte: ut posterius dicemus: incipiat exoriri: ut ad aliud signum
transire: neque vlla alia parte signi utatur: recte ipsi quinque circuli
diuiduntur in partes octo. Preterea cum septem sidera ad eundem
statum reuertantur: quibusdam placuit: ut cuiusmodi dies hodie-
nus fuerit in solis aut lunae tempestate: eiusdem modi octauo an-
no sit futurus: vere sphaera quoque diuidetur in partes octo. Pre-
terea cum videamus octauo quoque die eiusdem sideris horam pri-
mam aut quamlibet denique esse ut cuius hodie fuerit hora prima
eiusdem octauam quoque futuram: verissimum est ipsam quoque
sphaeram unde horae sumuntur diuidi in partes octo. Sed ne reli-
qua praetermittamus: in hoc occupati: ad propositum reuertamur.

Secundus ab æstivo equinoctialis est circulus in quo
hec signa et partes eorum perspicui possunt. Aries to-
tus omnibus pedibus innixus videtur. Hunc au-
tem Aratus omnium siderum celerrimum esse demon-
strat etiam minorem arcto: que brevi spatio verti-
tur prestare: id quod velit esse sic poterimus vel facillime intelligere:
Cum sit enim maximus circulus equinoctialis in sphaera in coe-
les aries ut affixus videatur. quomodocumque fuerint figure corporum
collocare ut ad eundem circulum perveniant. necesse est semel verti
sphaeram. Quod cum fiat. et aries in maximo circulo et eodem tem-
pore ad locum quo sidera reliqua perveniant: necesse est eum ce-
lerrimum dici. sed nos ad circuli effectum veniemus. et reliqua di-
cemus. in eodem tauri genua ut fixa perspicuntur. et si nonnulli
ita finxere ut uno genu hoc est dextro nixus: sinistro prope pede
contingere videatur. De hoc in medio relinquemus. Sed in eodem
circulo. zona orionis ut ipso circulo precinctus existimetur. hydra
flexu a capite primo ut cervicibus erectis cancrum contingere vi-
deatur. et ex inferiore corpore hydre crater cum cornu velut fixus
esse circulo conspicitur. Item paucę stelle chelarum: eodem adiu-
gantur Ophiuchi genua eodem circulo a reliquo dividuntur. A-
quila sinisteriore penna pene eum contingens figurata est. Eodem-
que circulo caput pegasi cum cervicibus nititur. his corporibus si-
gnorum equinoctialis circulus finitur: Quo sol cum pervenerit bis
uno anno conficit equinoctium: hoc est in ariete et chelis. In hac
enim parte sphaere et ver et autumnus confici existimatur. ita ut
ver sit in ariete. autumnus in priore parte scorpionis. Quod signum
nonnulli libram dixerunt: per hunc circulum transiens sol ab ari-
ete ad chelas: efficit .vi. mensium diem: his locis qui intra arcticum
videntur orbem Noctem autem bis qui antarctico circulo sunt clau-
si: Quare magis his locis nemo potest durare. Et rursus ab au-
tumno usque ad ver: hoc est a chelis usque ad arietem perveniens

efficit his locis. vii. mensibus perpetuis diem in quibus ante noctes
demonstrauimus. Econtrario aut nocte his qui boreo polo sunt pro/
ximi. Sed de hoc ante diximus. Neque enim mirum est hac collocatione
sphaere id euenire. Erecto enim boreo polo neque unquam occidente e/
uenit: ut corpora quaeque ei proxima sunt circulo sero occidere vi/
deant. Id ex hoc intelligere licebit. Cum in his partibus sphaere ha/
bitet quae pars est ab aestiuo circulo ad orbem qui arcticos vocat. et de
arctico circulo hoc est de duabus vrsis et dracone. caput draconis ma/
xime niti ipso circulo videatur: ita ut his qui engonasin vocat inter
aestiuum et arcticum locat: caput draconis premere intelligatur. quicumque
ut ante diximus ad ipsum caput draconis habitant: ita longo die vtun/
tur: ut eis ne tertia quidem horae pars in unaquaque nocte his ob/
tingat. Itaque Aratus ait:

Item Cicero dicit. quod caput hic paulum sese subitoque recedit. or/
tus ubi atque obit parte admiscunt in vna. De hoc homerus quoque
in odyssea ita breuiter noctem esse dicit: ut pastores cum alijs exigant alijs
reducant pecus: possint alius alium audire: cum unus propter noctem pe/
cus reducat: alter propter lucem exigat: sed nos ad propositum reuertamur.

Tertius ab aestiuo circulo qui hiemalis vocat: his cor/
poribus et eorum partibus finit. Nam medium capricornum di/
uides: et pedes aquarii: per caudam piscicis ut traiecit
videatur. Diuidit etiam leporem fugientem a cruribus et qua/
dam parte corporis: et canis sequentis pedes: et nauis
ipsius puppim: centaurique ceruices a reliquo corpore diuidit.

Scorpionis extrema cauda quae acumen vocatur: eodem circulo con/
iungitur. Sagittarii arcus eodem orbe deformatur. huius orbis
infra terram sunt de partibus. viiij. partes quinque supra terram aut
iij. Itaque ita breuior dies nocte ut ante demonstrauimus:

Quartū circulū zodiacū esse arat⁹ demōstrat: de quo
ante dixim⁹ et posteri⁹ dicem⁹. Sed arat⁹ nō ut reli/
qui astrologi ab ariete. xij. signa demōstrat: hoc est
vere incipiēte: sed a cancro hoc est ipsa estate. Nos
autē quoniā ab ariete incipim⁹: ita protin⁹ dicem⁹
In hoc enī circulo sic. xij. signa figurant^r. Aries. Taur⁹. Gemⁱ. In
his trib⁹ signis ver demonstrat^r: et equinoctiū vernū. Lācer. Leo.
Virgo. In his signis maxie estas confici^r. Sed sol incipit a virgi/
ne iam trāsire ad equinoctiū autūnale Lbele. Scorpūs Sagitta/
rius. In his trib⁹ signis autumn⁹ effici^r: et equinoctiū autumnale.
Capricorn⁹ Aquarius Pisces. In his trib⁹ signis sol hyemē confi/
cere demonstrat^r. Et si nulla sunt signa. xij.: sed. xj. ideo quod scor/
pio magnitudine sui corporis duorū locū occupat signorū. Et quib⁹
prior pars chelc: reliqua autē Scorpio vocat^r. Priores enī Astrolo/
gi cū omnes res ad. xij. partes reuocarēt. ut mēses et horas et lati/
tudine signorū. Itaqz et signa p que res omnes significant. xij. vo/
luerunt esse.

Sed quoniā. vij. circulis ī phemio ppositis: de quat/
tuor circulis mentionē fecimus ne. vij. ex ordine de/
mōstratis: aliquid a nobis obscurius dictū videatur
de. vij. superant. iij. arcticos: antarticos et ille qui La/
creus vocat^r. Itaqz de his dicere incipiem⁹. Arcti/
con igitur orbem sustinet Caput draconis cum reliqua corporis
parte. Lepheus autem pectore suo circulum iungit. eodem orbe ni/
tunt et pedes maioris Urse. Preterea sedile calliepcie cum pedib⁹
eius nititur ipsi circulo: et de dextro pede genuqz sinistro et pedis
prioribus digitis eius qui engonasin vocatur. et manus sinistra bo/
etis exteriori parte circuli peruenit coniuncta. Ad antarricon aut
circulū peruenit extrema navis Argo. pedesqz centauri postero/
res adiunguntur. Priores autem prope contingere. Et ara vide/
tur prope affixa Eridaniqz fluminis extrema significatio.

Reliquum est nobis diffinire quæ supra lacteæ orbē
demonstravimus. Ipse enim dividit Oloris extre-
mam sinistram pennam: quæ extra æstivum pervenit fi-
nem. Præterea transit manum dextram Persei et ab hu-
mero sinistro aurigæ perveniens sub manu eius de-
xtram. Et geminorum genua et pedes eius signi quod procyon voca-
tur. hic dividens æquinoctialem et æstivum circulum: tangit extremum
finem mali: qui in argo naue defixus videtur. Deinde rursus reuer-
tens genua centauri dividit a reliquo corpore et extremam caudam ter-
minat Scorpionis: et arcum medium Sagittarii: et aquilæ dimidiam
partem per eum transiens pennas.

Noniam de hisce rebus exposuimus ordine: mun-
di rationem: et quemadmodum moveatur protinus dice-
mus: et in .xij. signorum exortu quæ deinde corpora con-
sequantur: et quæ perveniant ad occasum. Conuenit
nobis mundum ab exortu ad occasum converteri. Ideo
quod videmus stellas exorientes ad occidentem converteri. Sic enim
primum poterimus scire quid sit exortus: et qui occasus. Si quis enim
nostrum aliquis astiterit contra exorientem solem necesse est arctos a nobis a
sinistris partibus esse. Cum id ita fiat: illud quoque necesse est ut omnia et de-
xtris partibus exorta: in sinistris occidere videantur: de quo et antea diximus.
Igitur cum videamus stellas exoriri et occidere: necesse est mundum quoque
cum stellis verti. Sed nonnulli aiunt nihilominus id evenire posse: ut
si stante mundo stelle exoriantur et occidant: quod fieri non potest. Si
enim stelle vagæ foruntur: neque mundus ipse voluitur: non possunt
corpora stellis figurata in columnia et certa permanere. Illud enim vi-
demus in toto mundo stellas erraticas esse. v. neque horum cursum quem-
que posse diffinire. Aratum ipsum quoque negare se difficiles eorum cur-
sus interpretari posse. quomodo igitur cum .v. stellas nemo possit observa-
re: tot milia quisque possit pervidere: nisi qui permittat hoc: cursus
stellarum posse esse et nihilominus figuras corporum permanere. quod

si non est: tota sphaera ad irritum reuocabitur. Quicūq; enim sphaeram fecerit: non poterit efficere vt sphaera stante nihilominus stelle versent. Illud etiā videmus in extrema cauda draconis stellam esse: quę in se vertatur: et in eodem loco constet. Quod si omnes stelle vage feruntur: hanc quoq; loco moueri necesse est: quod nō cūnit. Igitur necesse est mundū quoq; nō stellas verti. Quoniā ostendimus mundū cum stellis q̃ potius stellas per se verti: nūc reliqua dicemus.

Cum enim traditū sit nobis prius noctē q̃ diē fieri: noctem dicemus vmbraē terre esse eāq; obstare lumini solis: Et si nonnulli dixerunt in solis cursu cūnere: vt cum peruenerit ad eum locum vbi occidere dicatur: ibi montium magnitudinē a nobis lumen auerti solis et ita noctem videri. Quod si ita sit. nimirum eclipsim solis verius q̃ noctem dixerimus. Sed aliter esse ex ipsa sphaera licet intelligere.

Rizon enim diuidens ea quę videntur: et quę nō apparent. ita diffinit sphaeram: vt semper. vii. signa dext. in hemisphērio videantur supra terrā. vii. autē signa sint infra sub terra. Igitur cum in vno eorū sol nixus ferri videatur: ab eo circulo qui orizon vocatur exoritur. Itaq; incipit lucere. Cūq; nihilominus ipse mundus vertat cū reliquis signis. Sed quo facilius intelligat: ponam⁹ solem esse in ariete: a quo duodeci signa instituim⁹ numerare. Igitur cum sol sit in ariete exoriente dies est: qui cum vertente se mūdo peruenit ad eum circulum qui mesembrios vocat: efficit diēi partem dimidia. Sed sic etiā facilius intelligitur. et rursus ab eodem ariete incipiemus. Cum aries est exortus: preter eū signa sūt in superiore hemisphērio. Pisces Aquarius Capricorn⁹ Sagittarius Scorpio. horum cum. iij. signa occiderint: hoc est Scorpius Sagittarius Capricornus. exorta sunt. iij. quę arietem sequuntur.

reliquis corporib⁹ occidant aut oriant^r cōmēmorabim⁹: et initium
ab ariete faciemus.

Arietis exortu: sinistra pars andromede⁹ provenire
Ara autem occidere videtur. Cum eodē sidere exo/
rit^r et persei caput vsq³ ad umbilicū: vt dubiū fore vi/
deatur: zona eius vtrum vsq³ extremo ariete an tau/
ro primū exoriente prodeat ad lucem. ¶ Tauro autē
exorto: quę prius dubia fuerunt omnia sunt certa. Nam et ara o/
mnino occidit: et perseus totus est ortus: et aurigę caput cū reliquo
corpore duntaxat: ad sinistrū pedem videtur. et pistrix a cauda ex/
oriens perspicit^r. Hoc signo primum occidere boetes videt^r et si cū.
iij. signis occidit: neq³ tamen totus ad terram potest venire: Nā
manns eius sinistra circulo arctico cōclusa: neq³ orit^r neq³ occidit.
¶ Seminis exorientib⁹ tota iam pistricis et fluminis eridani prior
pars apparet: et orion exoriri videtur. Occidit autem Ophiulcus
a pedibus genuū fine. ¶ Cancer exoriens obscurat dimidiā partem
Coronę: pistri⁹ vsq³ caudā: et notum piscem: et caput cū reliquo cor/
pore ad umbilicū eius: qui engonasin vocatur. Ophiulcum a geni/
bus ad humeros: et anguem totum preter caput et cervicem: quę ex
estimo circulo tendit ad coronā. Boetem prope totum: terra tenet
tectum. Exorit^r autem et Orionis corpus ad zonam: et eridanus to/
tus apparet. ¶ Exortu Leonis reliqua pars occidit coronę: cū capi/
te et cervicibus anguis et ophiulco. Engonasin autem qui vocatur
eius preter sinistrū genu et pedem nihil apparet. et Boetes totus
obscurat^r. Exoritur autem caput hydre cum lepore toto. et procyon
cū pedibus prioris canis: et aquila tota. ¶ Virgo autē exoriens: nō
pauca sidera obscurat. nam statim Lyra occidit cum sagitta et del/
phino: et Olons a capite corpus vsque ad caudam prope occi/
dit: et fluminis prior pars et equi caput cum cervicibus. Exo/
ritur autem hydra sine crateris: et canis totus: et navis argo sine to/
tus veli. ¶ Libelis exorientibus videt^r et bootes exoriens totus:

et tota nanis apparet argo. hydraque preter cacumen extremum caudę
quod est sub terra. Exoritur etiam genu et sura eius dextra: qui engonasin
vocat. hunc eadem nocte occidere et exoriri licet videre. Reliquum
autem corpus: cum Scorpionis et Sagittarii prouenit parte. Preter
ea cum chelis exoritur cauda cetauri: Occidit reliquum Pegasi cor
pus: et oloris extrema cauda: et Andromedę caput cum umbilico Pe
gasi: et pistrix reliquo corpore ad ceruices: ut caput eius solum videa
tur: et caput cephei pendens ad pistricis occasum cum manibus et hume
ris peruenit ad terram. ¶ Scorpione exoriente due partes fluminis
occidunt: et reliquum corpus andromedę cum capite Cephei. Occi
dit etiam Lepheus capite ad humeros: que pars est extra arcticum
circulum constituta: obscuratur etiam cassiopeia resupinata occidens.
Exoritur autem corona que ante centauri pedes iacere existimatur: et
hydrę reliquum: quod caudam esse supra diximus. Prouenit etiam et
corpus centauri: quod equina figura videtur: et ipsius hominis ca
put: et hostia quam tenere eum supra diximus. Denique ad id corpus
qua sine pedes eius sunt priores. Ophiolci autem duntaxat caput
exoritur: et ipsius anguis caput: quod est contra Cancrum. ¶ Sagitta
rium exorientem. Ophiolcus totus exoritur insequitur: et Anguis qui
ab eo tenetur: caput eius: qui engonasin vocatur: Et sinistra manus
eiusdem. Deinde Lyra tota cum Cephei capite et humeris exit ad lucem
Occidit autem canis maior cum Orione toto et lepore: et aurige su
periore parte corporis. Preterea caput et pedes eius. Occidit etiam
totus Perseus preter crus et pedem dextrum. Argo autem puppim
solam relinquens: peruenit ad terram. ¶ Capricornus exoritur: hec
sidera ad terram premere videtur: reliqua figuram nanis et signum quod
procyon vocatur. Eodem tempore et reliquum corpus occidit persei.
Exoritur autem Olor cum aquila et sagitta: et ara quam proximam esse
notio polo diximus. ¶ Aquarius exoritur: ad dimidiam partem
corporis equi pedes secum de terra ducit: et caput cum ceruice pega /

fi. At etiam Centaurus a canda ad humeros virilis corporis occi-
dit: cum hydre capite: et cervicibus. **C** Piscibus exorientibus: oc-
cidit. reliquū hydre corpus: et ipse centaurus. Exortur autē piscis q̄
notius vocatur: et andromede dextra pars corporis.

De Sole et Luna: ac ceteris planetis.

Sic igitur exorientibus. xij. signis: reliqua corpora oc-
cidere et exoriri videntur. Sed ut ante diximus: nūc
protinus de Solis cursu dicemus. Necesse ē enī so-
lem: aut ipsuz per se moveri: aut cum mundo ver-
ti vno loco manentem. Quod si maneret: necesse
erat eodē loco occidere et exoriri. a quo pridie fuerit exortus: quē-
admodum signa eodem loco semper oriuntur et occidunt. Prete-
rea si ita esset: necesse erat: dies et noctes omnes equales esse: ut q̄
longus hodiernus dies fuerit: tam longus semper sit futurus. Itē
nox simili ratione semper equalis permaneat. Quod quoniā non
est: illud quoq; necesse ē cum videamus esse dies inaequales: et so-
lem alio loco hodie occasurum: et alio heri occidisse. Si igitur alijs
locis oritur et occidit: necesse est eum moveri: nō stare. Solem au-
tem contra mundi motū currere: sic possumus intelligere. Evenit
enim ut duabus ex causis sidera non possumus videre. Quarū vna
est cum abierint infra terrā: nostrū quoq; effugere cōspectum: ita
ut inferius hemisphaerio ostenditur. Altera autē est ratio: quod
propter fulgorem solis et vim maximam luminis sidera obscuren-
tur. siue quod stellis obsistit: ne candor earum ad nostros perue-
niat aspectus: siue sua magnitudine luminis officit oculis nostris
ne preter eius ignem aliam rem superiorem perspiciamus. Quod
magis verisimile videtur. Neque enim solis ignem eiusmodi vi-
demus. cuiusmodi reliquos ignes intelligimus. Sed ita lumen
auertit nostrum: ut ipse quoque nobis non igneus: sed albus es-
se videatur. Preterea in vnaquaque nocte .x). signa necesse est

apparere. ideo q̄ vno signo sol ipse nixus: iter conficere videtur:
cuius figuram corporis ipse suo lumine obscurat. Cum eo enim si
gno ⁊ occidere ⁊ exoriri videat̃. ¶ Nonnulli dicūt nos. xij. signa dum
taxat hac ratione p̄spicere posse: si in eius signi prima nouissima/
q3 parte consistat. habet enim. xij. signa partes eiusdem modi: vt
vnumquodq3 eorū in longitudine habeat partes. xxx. In latitudi
ne autē partes. xij. Itaq3 euenit vt in longitudine signorū annus
sit. In latitudine autem singuli dies sint. In prima parte signi ni
hilominus nos reliquū corpus eius signi videri posse nonnulli di
cunt: Simili ratione ⁊ si fuerit i extrema parte signi: quod fieri nō
potest. Nā cū sol sit in qualibet parte signi ⁊ exoriat̃: ita magnū vi
detur habere fulgorē: vt omnia sidera obscuret. Illud tamē potest
euenire: vt cum sol sit in prima parte signi ⁊ occidat: reliquū corp⁹
eius signi appareat. Sed certi⁹ ⁊ verius est. xj. signa q̄ duodecim
apparere posse. ¶ Preterea querit̃ quare sol cōtra mūdi inclinatio
nem currēs: videatur cum ipsa sua sphaera occidere ⁊ verti. Nam si
sol contra siderū occasus curreret: De Ariete ad pisces: nō ad Tau
rus transiret. Exoriri zenī ante pisces q̄ Aries occidere p̄spiciunt̃
⁊ ita mund⁹ verti videtur: vt prius pisces q̄ aries occidant: Itaq3
diebus. xxx. sol in ariete currens: ⁊ eius corpus obscurans: sic dū/
taxat apparet sol: vt ex eo loco quo aries exoriri videatur. ⁊ post
triginta dies sol videatur ab eodē loco surgere: ex quo loco taurus
ante exoriri videbat̃. Igit̃ apparet solem ab ariete ad taurū trans
ire. Quod si ita est: necesse est eum contra mūdi inclinationē cur
rere. Quare autē euenit vt ante diximus: q̄ videtur cum mundo
sol verti. Eius similis hec causa est: vt si quis in nauticū rostro se
dens: inquirat ad puppim transire: ⁊ nihilominus ipsa nauis iter
suum conficiat. Ille quidem videbitur contra nauticū cursam ire:
sed tamen eodem perueniet quo nauis. Hoc autem sic etiam faci
lius intelligetur. si nauim diuiseris in partes trecentas sexaginta:
quemadmodū sol diebus. ccc. lx. simul mundum transigit. eodem

deat: et ad acies nostras perueniat. Et quodam tempore torrens
perueniat ad eundem locum signi quo sol vehitur: obscurare lu/
men eius a nostro conspectu videtur: hoc autem maxime euenit
die nouissimo cum luna transierit in duodecim signa: Et cum sol
ad aliud signum transire videatur: et proxima fiet illi. Quod eue/
nire. sic etiam potest intelligi: vt si quis alicui manum planam ad
oculos adinouerit quoto magis sic fecerit: hoc minus ille videri po/
terit. et quoto longius ab eo discesserit: hoc magis illi omnia pote/
runt apparere. Simili ratione. cum luna ad solis locum peruenit:
tunc proxima eius videtur esse: et radios eius obturare: vt lumen
emittere non possit. Cum autem luna ab eo loco discesserit: tunc
sol lumen eijcit: et ita ad nostra adijcit corpora. Lunę autem ecly/
psis sic euenit: cum prope vna dimensione sit luna cum abierit sol
sub terram duntaxat hoc modo: vt per mediā terram si quid di/
rectum traieceris contingere possit solem sub terram Lunā autē
supra terram. Quod cum ita euenit: necesse est solis radios pro/
pter magnitudinem terre ita esse dimissos: vt lumen eius quo lu/
na lucet non possit ad eam peruenire: et ita existimatur fieri ecly/
psis lunę. Quę si suo lumine vteretur: licebat ne apparere quidē
nunquā solem: ideo quod luna nihilominus luceret. Sic namque acci/
pit lumen: vt luceat cū sol venerit per terras: sed non vt aliquem
locū conclusiorē totūque spatiū impleat lumine. Si quis nostrum
steterit in eo loco: quo sol maxime lucet: reliquis partibus lumen
a sole accipiens prebebit. Id in luna fieri inuenitur: Eam solis lu/
mine accepto. lucere nonnulli existimant reuibratione. Cum di/
citur sol in ariete aut in quolibet signo esse eūque supra ipsas stellas
arietis iter facere. Qui autem hac ratione vtuntur. longe a vera ra/
tione errant. Nam neque sol neque luna proxime sidera apparent.
hac etiam de causa nonnulli. vii. stellas erraticas finxerūt. adiun/
gentes eodem sole et luna: quod cum quinque stellis ferun/
tur. Luna enim proxime terra est. Itaque diebus. xxx. totum

mundum existimatur transire. Id hac evenit ratione: si circulos
quos intra zodiaci ambitum fecerit: eosque sic hoc intervallo finxe-
rit: ut terra sit in medio: et unam a terra ad lunam mentionem fece-
rit: quod greci. Τωνοῦ appellaverunt. Hunc autem quia non certum
spatium potuerunt dicere: tonon dixerunt. hac igitur re: quod brevis-
simo circulo deuebitur diebus. xxx. ad primum peruenit signum.

Ab hoc circulo abest circulus tonon dimidium: quo loco Mercurij sidus vehitur. Itaq; dieb⁹. xxx. ad alterum signum transiens: Tardius ab hoc circulo abest tonon dimidium: quo loco iter suum Veneris dirigit astrum. Tardius q̃ mercurij stella conficiens cursum. Transit enim ad aliud signum diebus. xxx. Supra huius stellam solis est cursus qui abest ab hespero: que ē Veneris stella medietate toni. Itaq; cum inferioribus pariter peruolans vno anno idest duodecim. signa percurrit tricesimo die ad aliud transiens signum. Supra solem igitur et eius circulum Martis est stella: que abest a sole tono dimidio. Itaq; dicitur diebus .lx. ad aliud signū transire. Hunc orbē supra Jouis est stella: que abest a martis hemitonio. Itaq; vno anno ad alterum transit signū. No vissima stella Saturni que maximo vehitur circulo: hec autem tono distat a Jone. Itaq; annis. xxx. xij. percurrit signa. Ab ipsorum tamen siderum corporibus Saturnus abest tono vno ⁊ dimidio. hac igitur ratione potes scire neq; solē neq; lunam cōtingere stellas: ⁊ nihilominus per zodiacum circulum verti. Hinc etiam possumus intelligere: lunam minorem esse sole. Omnia que p̃xima sūt nobis maiore necesse est esse: q̃ que longo discedente intervallo videmus. Igitur lunā videmus proxime nos esse. Neq; enī eam maiorem nostro aspectui esse q̃m solem. Illud quoq; necesse est cum sol non longe absit a luna: et a nobis maior videtur. si prope accesserit: multo maiorem futurum. Preterea necesse est vt ante diximus: aut nullam stellam erraticam esse: aut solem pariter cum luna vt reliquas stellas errare. Si enim quisq; mihi potest demonstrare quicq; stellarum cursum et dicere: q̃ hodie queq; coram ad aliud transeat signū: quemadmodū de sole ⁊ luna fieri videmus. ⁊ nihilominus suum efficit cursum nō est erratica. Si autem dubium est quod hodie transeat: ⁊ ad aliud signum comparatione cum luna feratur. ⁊ suum circulū dirigat: quemadmodum

Stelle que sunt dubie. necesse est has quoq; errare. sed nō enenit ut
errent presertim cum suo tempore ad cursum reuertant. Igitur ne
stelle quidē: cum certo tempore ad suū signum reuertant: possunt
errare: nisi forte volumus accipere excusationē quod duo corpora
magna facilius possunt obseruari: q̄ singule stelle: que non certos
cursums conficientes videntur apparere.

Ed stellas. v. nōnulli has aiūt esse Veneris. Veneris
curij. Jouis: Saturni z martis. E quib⁹ esse maxi/
mā colore candido: nomine hesperū: z cā appellari
venerē. Hec stella non abest a sole longius duob⁹ si/
gnis subter eius circulū collocata: sicut ante dixim⁹.

Olis stella nomine Phacton: corpore est magno:
colore autē igneo: similis eius stelle: que est in hu/
mero dextro Orionis. hic per .xij. signa assidue fer/
ri videt. nōnunq̃ etia cū solis ipsius sideribus ap/
paret: modo alijs partibus adiectis circuli. hanc
stellam nonnulli saturni esse dixerunt: Redire autem ad signum
annis .xxx. ⁊ quotannis non apparere Non minus dies .xxx. nec
amplius .xl.

Saturnus

Elíquū est nobis de Martis stella dicere: q̄ nomine
Picrois appellatur. hec autē nō magno ē corpe: sed
figura similis est flāme. Nōn unq̄ autē cū ipsi⁹ so/
lis sideribus concurrēs: oīa peruolat signa: sedens
ad primum signum non longius biennio.

Mod ad .v. stellas attinet: bucusq; satis arbitramur
dictū. Nūc autē demonstrabim⁹ quib⁹ de causis mē/
ses intercalent: Quoniā tēpus omne mēsmur. die
z nocte. mense z anno. Quibus diem nobis diffi/
nierunt: q̄diu sol ab exortu ad occasum perueniat.

Noctis autem spatiū constituerūt esse. q̄d iū sol ab occasu: rursū
ad exortum reuertat. Vt Jensem autē quādiū luna zodiacū circulū
perducit. Annū autē voluerūt esse: cū sol ab estivo circulo redit.

Τελος :

Jacobus Sentinus Ricinensis Lectoribus foelicitatem

Si quis ades sacrū cyram conscendere montem
Qui cupias: musas vel coluisse nouem:

Scito prius q̄ sis redimitus tempora lauro

Esse opus Astrozum cognitione tibi:

Quodq; ita sit vatum testes monumenta priorum

Sunt: quibus in cunctis sidera cuncta micant.

Agricolas alijs positis nam respice librum

Quo docuit terras verrere rite Vt Jaro:

Inuenies illic tot tempore sepe sereno

Quod celum spectans sidera nocte vides.

Arma per ethmathios campos qui scripsit: et ille

Larmine meonio sidera plura sonat.

Exul quiq; fuit veneris quia tradidit artes

Inseruit fastis sidera queq; suis.

Utq; alios taceam nullus mibi crede poeta

Est bonus astrozum cognitione carens.

Queris vbi inuenias a quo vel discere possis

Sidera tam docti que cecinere viri!

Ecce opus: Jginius quo nunc quot sidera mundus

Altus habet: tot nos sidera nosse docet:

Quidq; sit inferior mundus: quid sphaera: quid axis:

Quid centrum sphaere: quid sit vterq; polus:

Aurea mala ferox serpens qui plura puellis

Seruabat: quid sit Arctophilaxq; ferus:

hinc Elice quid sit: vel quam tytus aspicit arcton
Noscere tu nunc sit quid cynosura potes.
Perseus andromedę monstro religata marino
Lunq; medusco lurida gorgon equo
Snosia cum fulua fuerat redimta corona
Qua prius: et magno structa sonore lyra
Engonasis cepheo cum Lassiopęia magno:
Et Nemefin fallens conipiendus Olor:
Atq; Aquila: beniochus: Delphin: Deltoton: et ille
Quem cingit Serpens: atq; Sagitta simul:
Bis sex post istas celestia signa figuras:
Letus: et Eridanus: et Lepus: atq; Lanis:
Et Procyon vates multum cantatus Orion:
Ara quoq; a magno condita sacra deo:
Argos: phyllirides medica doctissimus arte:
Hydra: via et que nunc lactea nomen habet:
Pluraq; in hoc paruo narrantur mixta libello
Que sunt in stellas corpora versa novas:
Quinetiam cause cur sic mutata fuerunt
Demonstrantur: faciles omnibus atq; domus.
Hunc igitur quisquis doctas coluisse sorores:
Hunc eme vel quisquis sidera nosse cupis:
Hunc lege qui larios optas vel nosse poetas:
Hunc lege vel Rhetor qui bonus esse velis:
Hunc legat omnis amans: legat hunc quicunq; labores
Sustinet: atq; illud ponere tentat onus.
Attamen ingrati ne vos possitis haberi
Quo nihil in mundo turpius esse potest:
Dicite post messem viuat per Nestoris annos
Utile qui nobis tam bene prestit opus

